

Izveštaj u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive – Pillar 3

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd

sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine

Maj 2018.

Sadržaj

1.	STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	3
2.	KAPITAL	13
3.	ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI	22
4.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	24
5.	ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA	25
6.	KREDITNI RIZIK	27
6.1	Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki	29
6.1.1	Obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi	29
6.1.2	Obračun posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi	30
6.1.3	Obračun opšteg rezervisanja	30
6.1.4	Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu opšteg rezervisanja i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi	31
6.1.5	Oslobađanje rezervisanja	32
6.1.6	Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama	32
6.1.7	Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja	33
6.1.8	Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća	33
6.1.9	Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna Rezerva	39
6.1.10	Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama	37
6.1.11	Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge	38
6.1.12	Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika	38
7.	RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE	40
8.	TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI	40
9.	OPERATIVNI RIZIK	41
10.	KAMATNI RIZIK	42
11.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA	42
12.	POKAZATELJ LEVERIDŽA	42
13.	SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE banke koji se odnose na kvalitet aktive BANKE	42
13.1.	Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku	42
13.2	Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja	59
13.3	Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom	61
13.4	Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja	69
13.5	Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja	66
13.6	Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje	67
13.7	Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja	68
14.	Izveštaji za bankarsku grupu	74

UVOD

Ovaj Izveštaj je sačinjen u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 103/2016. i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive.

Banka posluje pod imenom UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Sedište Banke je u Beogradu, Rajičeva 27-29.

1. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i politike za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, i to:

- Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika;
- Strukturu odnosno organizaciju funkcije upravljanja rizicima;
- Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika;
- Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje Banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika;
- Potvrdu Banke o adekvatnosti uspostavljenog sistema upravljanja rizicima u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju;
- Sažet opis povezanosti rizičnog profila Banke sa njenom poslovnom strategijom, kao i sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima, a na osnovu kojih zainteresovana treća lica mogu sama da ocene upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima;
- Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja banke o rizicima.

Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika

Osnovne vrste rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

- Kreditni rizik, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, kao i rizik druge ugovorne strane
- Rizici koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica
- Rizici ulaganja Banke
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje)
- Tržišni rizici (obuhvataju kamatni, devizni rizik i ostale tržišne rizike)
- Operativni rizik
- Rizik likvidnosti
- Rizik usklađenosti poslovanja Banke
- Strateški rizik
- Drugi rizici

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik uključuje i sledeće rizike:

- Rezidualni rizik – usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na smanjenje rizika kojima je Banka izložena
- Rizik smanjenja vrednosti potraživanja – po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku
- Rizik izmirenja/ispоруke – zbog neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke
- Rizik druge ugovorne strane – usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcija, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

S obzirom da pripada UniCredit Grupi, Banka u svom radu poštuje principe utvrđene aktima Grupe, a koji su usvojeni i od strane odgovarajućeg organa na nivou Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava definisani su Opštom kreditnom politikom UniCredit Grupe i Opštim kreditnim pravilima. Neki od najvažnijih principa finansiranja odnose se na sledeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako celokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumevanje njenog ekonomskog smisla
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procenjena pre preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodeljen pre puštanja kredita (kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodeljen kreditni rejting)
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategije upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijama su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određene prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Kontrolu i ublažavanje rizika koncentracije Banka vrši aktivnim upravljanjem kreditnim portfolijom i definisanjem odgovarajućih smernica koje omogućavaju diversifikaciju portfolija. U proces odlučivanja o odobravanju velikih izloženosti uključeni su Upravni odbor, Kreditni odbor, kao i relevantni organizacioni delovi u okviru Grupe, što predstavlja još jedan vid kontrole rizika koncentracije.

Rizik ulaganja Banke obuhvata rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% njenog kapitala, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije tog lica. Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana ovog sticanja.

Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje) jesu rizici negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemoćnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Izloženost Banke ovoj vrsti rizika je značajno ograničena usled poslovne orijentacije Banke na klijente koji žive i posluju na teritoriji Srbije.

Tržišni rizici obuhvataju kamatni i devizni rizik i ostale tržišne rizike. Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti, itd.

Za praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u Banci zadužena je Direkcija za finansijski i operativni rizik. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje tržišnim rizicima, Pravilnik za Finansijska tržišta (u daljem tekstu: FM Pravilnik) definiše poslove Privrednog i Investicionog bankarstva (u daljem tekstu; CIB) i definiše tržišne rizike u svim oblastima UniCredit Grupe. FM Pravilnik utvrđuje nadležnosti i procedure u ovoj oblasti i služi kao okvir CIB Sektora i Sektora za upravljanje tržišnim rizicima u Grupi. Pored FM Pravilnika, Market risk Strategija uspostavlja posebne propise za UniCredit Group Srbija a.d. Beograd. Iz perspektive procesa, MR strategija pokriva :

- Definisane nosioca rizika i odgovornosti u UCG Srbija
- Definisane strukture limita;
- Proces za definisanje limita;
- Proces za praćenje limita;
- Korektivne akcije u slučaju prekoračenja.

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti jeste UCG Srbija Politika i strategija upravljanja rizikom likvidnosti koja ima za cilj:

- Obezbeđivanje potrebnog mehanizma za upravljanje likvidnošću što je nezaobilazni deo opšteg upravljanja čitavom Bankom.
- Utvrđivanje smernica za kvantifikovanje pozicije likvidnosti i lociranje rizika strukturalne likvidnosti, kao i izrada dobro zasnovanog plana finansiranja (Strukturalna likvidnost).
- Obezbeđenje mogućnosti pokrivanja finansijskih obaveza Banke u bilo kom momentu (Kratkoročna likvidnost).
- Postizanje zdrave ravnoteže profitabilnosti i likvidnosti.
- Mere za upravljanje potencijalnim problemima sa likvidnošću tokom krize imena ili likvidnosti na tržištu. Ova pitanja su obrađena u posebnoj Politici upravljanja likvidnošću u nepredviđenim okolnostima.

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Internim aktima Banke je regulisano da Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke identifikuje i procenjuje glavne rizike usklađenosti poslovanja Banke, o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju Banke, predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima, a u skladu sa svojim nadležnostima i definisanim Programom i Godišnjim planom aktivnosti.

Programom su definisane regulatorne oblasti i nadležnosti funkcije kontrole usklađenosti, organizacione i pravne pretpostavke, metodologija rada kao i način izveštavanja. Godišnjim planom aktivnosti definisan je volumen (po vrstama) aktivnosti i očekivanim rezultatima u narednoj godini.

Pored savetodavne uloge u implementaciji i primeni propisa Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke, dodatno sprovodi monitoring aktivnosti u cilju implementacije II nivoa kontrole.

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Drugi rizici obuhvataju rizike koji mogu da nastanu po osnovu uvođenja novih proizvoda, rizike koji mogu da nastanu na osnovu aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima itd.

Rizici koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda

Upravljanje rizicima kod uvođenja novih proizvoda odnosi se na proces uvođenja novih proizvoda i poslova kao i na postupak promena u postojećim proizvodima, u skladu sa potrebom Banke. Banka je svojim internim aktima definisala korake koji se sprovedu prilikom uvođenja proizvoda uz obezbeđenje postupaka kojim se proces tretira sa aspekata svih rizika i uticaja koji mogu imati na finansijski rezultat, kapital i rizični profil Banke, kao i mogućnost adekvatnog upravljanja rizicima koji mogu nastati po tom osnovu.

Rizici koji nastaju po osnovu aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima

Banka, određene aktivnosti iz svog poslovanja, može poveriti trećim licima. U tom smislu, Banka je svojim internim procedurama uredila da se prilikom donošenja odluke o poveravanju te aktivnosti trećim licima, analiziraju svi rizici koji mogu imati uticaj na održivost, kontinuitet i reputaciju, troškove, finansijski rezultat, likvidnost i solventnost, rizični profil Banke, kao i kvalitet pružanja usluga. Prilikom donošenja odluke, Banka vodi računa o kontinuitetu poslovanja i sprovodi nadzor nad obavljanjem tih aktivnosti, uključujući i nadzor nad usklađenošću tih aktivnosti s propisima, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom Banke.

Struktura odnosno organizacija funkcije upravljanja rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, davanjem saglasnosti Upravni odbor učestvuje u procesu odobravanja velikih plasmana jednom licu ili grupi povezanih lica, prema kojima je izloženost preko 10% kapitala Banke, kao i u slučaju povećanja te izloženosti na više od 20% kapitala Banke. Odbor za praćenje poslovanja Banke pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor Banke je odgovoran za sprovođenje usvojenih strategija i politika upravljanja rizicima, kao i usvajanje procedura za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja privredi, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije za finansijski i operativni rizik. Sve direkcije direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Odgovornosti i osnovni zadaci Direkcije za strateško upravljanje rizicima odnose se na:

- pripremu i primenu kreditnih strategija i politika Banke,
- razvoj i implementaciju kreditnih metodologija, rejting i scoring modela sa ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahteva,
- prilagođavanje i implementaciju politika, pravilnika, metodologija i drugih akata UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- sprovođenje projekata uvođenja Bazelskih standarda u skladu sa zahtevima NBS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- planiranje, obračun i praćenje troškova rizika, rezervisanja po IFRS i NBS metodologiji na nivou portfolija,

- redovnu pripremu i dostavljanje izveštaja, analiza i relevantnih informacija o kreditnom portfoliju Banke,
- sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, praćenje tokom trajanja kreditne izloženosti koju obezbeđuju i kontrolu njihovog obuhvatanja u sistemima Banke.

Direkcija za strateško upravljanje rizicima obuhvata tri odeljenja: Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika, Odeljenje za kreditni proces i politike i Odeljenje za upravljanje kolateralom.

Osnovno zaduženje Direkcije za kreditna odobrenja za privredu odnosi se na razmatranje kreditnih zahteva i procenu kreditnog rizika i, u zavisnosti od nivoa nadležnosti, odlučivanje o kreditnom zahtevu ili pripremu kreditne preporuke za viši nivo nadležnosti u procesu odobravanja plasmana srednjim i velikim privrednim društvima i opštinama (lokalnoj samoupravi). Ova Direkcija je organizaciono podeljena na Odeljenje za kreditno odobrenje za srednja privredna društva i opštine, Odeljenje za kreditno odobrenje za velika privredna društva i Odeljenje finansijske analize za privredu.

Direkcija za kreditne poslove sa stanovništvom bavi se razmatranjem kreditnih zahteva, procenom kreditnog rizika i odlučivanjem o kreditnom zahtevu ili pripremanjem kreditne preporuke za viši nivo odlučivanja u procesu odobravanja plasmana fizičkim licima, uključujući preduzetnike i poljoprivrednike, kao i malim privrednim društvima. Ova Direkcija je organizaciono podeljena na Odeljenje kreditnog odobrenja za stanovništvo i Odeljenje za praćenje kreditnog portfolija stanovništva i naplatu.

Direkcija za problematične plasmane privredi nadležna je za upravljanje portfoliom klijenata koji su klasifikovani kao „restructuring“ ili „workout“ klijenti, što se u najvećoj meri odnosi na pripremu, proveru i odobravanje ili davanje kreditne preporuke u vezi sa kreditnim zahtevima vezanim za restrukturiranje plasmana i sudska i vansudska poravnanja, određivanje pojedinačnih posebnih rezervisanja i otpis potraživanja u granicama ovlašćenja, kao i kreiranje strategija za ovu vrstu klijenata. Takođe je zadužena i za klasifikaciju i praćenje kao i odobravanje akcionih planova za ovakve klijente. Ovu direkciju čine Odeljenje za naplatu problematičnih plasmana privredi kao i Služba za praćenje kreditnog portfolija privrede i Služba za restrukturiranje plasmana u privredi.

Ovakvom podelom nadležnosti u oblasti kreditnog rizika, obezbeđena je blagovremena identifikacija klijenata kod kojih dolazi do određenog pogoršanja finansijskog stanja i kreditne sposobnosti i omogućeno je da postupci koje Banka preduzima u takvim slučajevima budu blagovremene i adekvatne, u cilju kontrole kreditnog rizika kojem je Banka izložena.

Direkcija za finansijske i operativne rizike bavi se upravljanjem deviznim, kamatnim i ostalim tržišnim rizicima, kao i operativnim rizikom i rizikom likvidnosti. Proces praćenja i upravljanja zasnovan je na relevantnim propisima NBS, kao i smernicama UniCredit Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke. Zadatak ove Direkcije je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama iz nadležnih organizacionih delova Grupe, u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje operativnog rizika na svim nivoima.

Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika

Banka izveštava po svim vrstama rizika: kreditnom riziku, uključujući rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane, riziku koncentracije, koji uključuje i rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, riziku ulaganja, riziku zemlje, tržišnim rizicima, koji obuhvata kamatni, devizni i ostale tržišne rizike, operativnom riziku, riziku likvidnosti, riziku usklađenosti poslovanja Banke, strateškom riziku i ostalim rizicima, u skladu sa odlukama NBS, internim politikama i procedurama (i sl.).

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturalnih karakteristika portfolija
3. Kontinuiran monitoring kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja o nivou kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao i posebne i potrebne rezerve za procenjene gubitke, obračunatih u skladu sa Odlukom o klasifikaciji i relevantnim internim aktima Banke.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD)
- period identifikacije nastalog gubitka (LCP)

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim politikama i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Kreditnom politikom Banke preporučeno je da se rast portfolija po pojedinačnim industrijskim granama ograniči na 20% učešća u ukupnom portfoliju plasmana Banke.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Povećanje izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica kojim se prelazi 10%, odnosno 20% regulatornog kapitala Banke, mora biti odobreno od strane Upravnog odbora.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

- CRO izveštaj za Upravni odbor
- Risk Report izveštaji (RR)

- Credit Risk Dashboard izveštaj
- Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview).

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima
- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

RR se priprema mesečno i kvartalno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, za potrebe izveštavanja prema UniCredit grupaciji, s tim da je kvartalni izveštaj detaljniji i obuhvatniji. Risk report se dostavlja relevantnim instancama UniCredit grupacije putem Tagetik aplikacije, u vidu popunjavanja standardnog seta tabela sa traženim podacima. Standardni mesečni RR između ostalog obuhvata:

- strukturu i razvoj portfolija po risk klasama
- iznose i promene rezervisanja u skladu sa MSFI
- pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja
- glavne pokazatelje kreditnog rizika i njihov razvoj
- komentare za najznačajnije promene i trend kreditnog rizika
- pregled najvećih klijenata sa statusom neizmirenja obaveza

Kvartalni RR sadrži podatke koji se prikazuju na mesečnom nivou, ali razbijene po segmentima, kao i dodatne informacije vezane za:

- strukturu sredstava obezbeđenja
- strukturu vanbilansnih stavki
- pregled portfolija po vrsti i valuti plasmana
- pregled plasmana portfolija po industrijskim sektorima
- ročnu strukturu portfolija u zavisnosti od roka dospeća plasmana
- pregled velikih izloženosti prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica

Credit Risk Dashboard izveštaj se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou podsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta)
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Kreditnom odboru Banke. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- Detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtinzima itd.
- Pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- Status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- Podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

Tehnike ublažavanja rizika

Detaljan opis tehnika ublažavanja rizika definisan je tačkama 6.1.12 odnosno 13.3.

Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju

Uopšteno, UCSG sagledava rizike kroz odgovarajuće tipove rizika integrisano kroz različite biznis linije i tipove rizika. Ovakav integrisani pristup omogućava da se rizici sagledavaju na granularnom nivou. Dodatno, s obzirom da se detaljne pozicije/podaci dostavljaju u grupne modele, time se posledično osigurava jedinstveni tretman svih rizika i usaglašenost sa metodološkim standardima Grupe. Pored toga, ovaj pristup takođe olakšava različite risk analize i primenu alata, kao što su stres test obračuni, merenje osetljivosti pojedinačnih faktora rizika po jedinstvenom pristupu, a takođe i omogućava jedinstven pogled na koncentraciju, diversifikaciju i korelaciju.

U skladu sa sačinjenim Izveštajem o procesu interne procene adekvatnosti kapitala banke za 2017. godinu, najviše rukovodstvo UniCredit Bank Srbija a.d. konstatuje da je banka kroz proces interne procene adekvatnosti kapitala sagledala sve relevantne procedure i merenjem obezbedila:

- 1) adekvatnu identifikaciju i merenje rizika;
- 2) adekvatan nivo internog kapala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- 3) primenu adekvatnog sistema upravljanja rizicima;
- 4) dalji razvoj adekvatnog sistema upravljanja rizicima.

Povezanosti rizičnog profila banke sa njenom poslovnom strategijom, sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima

S obzirom da je Banka deo grupnog okvira apetita rizika, apetit rizika je definisan u skladu sa poslovnim modelom UniCredit Grupe. U cilju prethodnog, apetit rizika je integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku, a u skladu sa Strateškim planom i sa rokovima/početakom Budžetskog procesa. Apetit rizika definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati prilikom ostvarivanja svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svih zainteresovanih strana (klijenata, kreatora politika, regulatora, akcionara, itd) i kapital, kao i druge regulatorne zahteve i zakonske okvire.

Glavni ciljevi okvira apetita rizika na nivou Grupe su:

- Jasna procena rizika i njihove međusobne povezanosti, koje je UniCredit Grupa spremna da preuzme ili koje treba da izbegava u skladu sa definisanim horizontom posmatranja;
- Utvrđivanje tipova rizika koje UniCredit Grupa posmatra prilikom postavljanja targeta, triggera i limita, pod normalnim uslovima i uslovima stresa;
- Da osigura da je apetit rizika integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku Banke, a u skladu sa Strateškim planom i budžetom;
- Da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika postavljenih od strane Upravnog odbora Holding kompanije (na nivou Banke dodatno kroz 'bottom up' proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora), poštujući lokalnu i internacionalnu regulativu i zakonski okvir;
- Da podržava razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom;
- Da primeni interni i eksterni ugao posmatranja svih zainteresovanih strana na rizični profil koji je usaglašen sa strateškom pozicijom;
- Da obezbedi kvalitativno obrazloženje koje se odnosi na rizike koji ne mogu da se kvantifikuju (npr. strateški rizik, reputacioni rizik, rizik usklađenosti poslovanja banke) kako bi strateški rukovodila relevantnim procesima i sistemom unutrašnjih kontrola;

Pregled ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika je sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika, baziranih na analizi očekivanja UniCredit internih i eksternih zainteresovanih strana, a koji upućuje na sledeće relevantne veličine:

- vlasništvo rizika i pozicija služi da eksplicitno ukaže na glavni fokus aktivnosti UniCredit Grupe and Banke, kao i ukupnu risk poziciju (npr. targetirani rejting);
- ispunjenje regulatornih zahteva – garantovano ispunjenje u bilo kom trenutku ključnih pokazatelja performansi zahtevanih od strane Regulatora (npr. adekvatnost kapitala, kapacitet/sposobnost preuzimanja rizika, pokazatelj pokrivenosti likvidnosti);
- profitabilnost i rizik da osigura ekonomski održiv stav prema riziku na nivou Grupe/Banke (npr. Neto operativni prihod/RWA);
- kontrola specifičnih tipova rizika da omogući praćenje svih ključnih rizika (npr. kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, rizik kamatne stope, itd.)

U nastavku je sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Bankarske grupe i njihove vrednosti ostvarene na kraju 2017.g.

DIMENSION		KPI	4Q 17
Pillar 1 KPIs	Capital	<i>CET1 Ratio (%)</i>	18.46%
		<i>Tier 1 Ratio (%)</i>	18.46%
		<i>Total Capital Ratio (%)</i>	18.66%
		<i>Leverage Ratio (%)</i>	10.59%
Managerial KPIs	Liquidity	<i>NSFR (%)</i>	144.00%
	Credit	<i>exposure (€/bn)</i>	0.113
		<i>Coverage on NPE (%)</i>	58.51%
Specific KPIs	Financial Risks	<i>EV Sensitivity (%)</i>	-3.70%
	Operational	<i>ELOR (%)</i>	0.78%

Za svaku od gore navedenih veličina, na nivou Banke, identifikovani su jedan ili više ključnih indikatora performansi, sa ciljem da se kvantifikuje pozicija Banke, i to na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, pokazatelje i osetljivost na definisane parametre. Za svaki od ključnih indikatora performansi, svake godine se definišu različiti pragovi, to jest targeti, trigeri i limiti.

Triger (Tolerancija prema rizicima) predstavlja sa stanovništva upravljanja, maksimalno prihvatljivi nivo devijacije u poređenju sa definisanim nivoom targeta ili više uopšteno nivo upozorenja, koji je uspostavljen da omogući poslovanje banke čak i u stresnim uslovima.

Informisanje organa upravljanja banke o rizicima

Kroz tabelu u nastavku prikazan je pregled izveštaja o rizicima kojim se informišu organi upravljanja Banke na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou.

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj / SB prezentacija	CFO / Direkcija za strateško upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)	+	-		+*	+*	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno***	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	+**		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Tim za intergrirano upravljanje rizicima	kvartalno	+		+		+	+
Risk profile Banke	Direkcija za finansijske I operativne rizike	mesečno			+			
Management summary izvestaj	Direkcija za finansijske I operativne rizike	dnevno				+****		
Operational risk izvestaj	Direkcija za finansijske I operativne rizike	nedeljno				+****		

*Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**Izveštaj se dostavlja Kreditnim odborima nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***Predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.

****Pored članova Izvršnog Odbora, izveštaj se dostavlja i ostalim kolegama iz Management tima, Interne revizije, Compliance, UCL CEO, kao i relevantnim kolegama iz GBS divizije

*****Pored članova Izvršnog Odbora, izveštaj se dostavlja i kolegama iz: Markets trading-a, ALM-a, MARS-a UCL CEO, kao i relevantnim kolegama iz Gurpe

2. KAPITAL

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala umanjeno za odbitne stavke kapitala.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika.

Kapital banke – oblici i elementi

Osnovni akcijski kapital:

- Akcije i drugi instrumenti kapitala
- Pripadajuća emisiona premija
- Dobit banke
- Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti
- Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke
- Rezerve za opšte bankarske rizike

Dodatni osnovni kapital:

- Akcije i drugi elementi kapitala
- Pripadajuća emisiona premija

Dopunski kapital:

- Akcije I drugi elementi kapitala I subordinirane obaveze
- Pripadajuća emisiona premija
- prilagođavanja za kreditni rizik u visini od najviše 1.25% RWA – za standardizovani pristup
- pozitivan iznos razlike između zbira opštih i specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik, dodatnih prilagođavanja i potrebne rezerve i iznosa očekivanih gubitaka u visini od najviše 0.6% RWA – za IRB pristup

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici
- nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica.
- Potrebne rezerve za procenjene gubitke

Podaci koji se odnose na kapital banke / bankarske grupe

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: elementi				
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	24,169,776	24,169,776		1
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	23,607,620	23,607,620	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	2
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	562,156	562,156	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	3
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	0	655,690	tačka 10.stav 1.	8
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	0	0	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	1,308,460	1,308,460	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	4
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	36,997,080	36,997,080	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	5
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	0	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	0	0		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir)	62,475,316	63,131,006		

*OAK - Odluka o adekvatnosti kapitala Banke

**popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

***kao procenat rizične aktive

****računa se kao osnovni akcijski kapital Banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital Banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke				
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)			tačka 12. stav 5.	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gđvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-1,162,458	-1,165,916	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	6
11	Ođložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK			tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove			tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)			tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke			tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder			tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Ođložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjena za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)			tačka 21. stav 1.	
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-13,237,594	-13,237,592	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-14,400,052	-14,403,508		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	48,075,264	48,727,498		

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
Dodatni osnovni kapital: elementi					
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije			tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**				
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0	0		
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke					
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	0		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0	0		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	48,075,264	48,727,498		
Dopunski kapital: elementi					
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	538,731	538,731	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	7
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **				
43	Prilagodavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital			tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	538,731	538,731		
Dopunski kapital: odbitne stavke					
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	0		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	538,731	538,731		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	48,613,996	49,266,230		
52	Ukupna rizična aktiva	256,606,916	263,992,015	tačka 3. stav 2.	
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala					
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	18.73	18.46	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	18.73	18.46	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	18.94	18.66	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	6.46	6.49	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	10.94	10.66		

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke dati su u tabeli PI-FIKAP za Akcijski kapital i za Subordinirane obaveze sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine.

Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	Unicredit banka Srbija a.d.
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>	
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23,607,620
6.	Nominalna vrednost instrumenta	Broj akcija je 2.360.762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara
6.1.	Emisiona cena	10.000 dinara po akciji
6.2.	Otkupna cena	
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital
8.	Datum izdavanja instrumenta	Inicijalni datum izdavanja: 28.08.2001.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Instrument bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	bez datuma dospeća
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	n/a
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	n/a
	<i>Kuponi/dividende</i>	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	promenljive
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	n/a
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	

Instrumenti dopunskog kapitala

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>	
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni
4.	Tip instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Iznos od 538.731 hilj.dinara se priznaje u regulatorne svrhe
6.	Nominalna vrednost instrumenta	Nominalna vrednost na dan 31.12.2017. je 2.717.469 hilj.dinara
6.1.	Emisiona cena	
6.2.	Otkupna cena	
7.	Računovodstvena klasifikacija	Obaveza - amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	28.12.2006.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	5 datumom dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	inicijalni 28.12.2013. / aneksiran datum dospeća 28.12.2018.
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	n/a
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	n/a
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	n/a
	<i>Kuponi/dividende</i>	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	n/a
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	n/a
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	n/a
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	n/a
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	n/a
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	n/a
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	n/a
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Konvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	U celosti
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	100%
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	Dobrovoljna
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	Obične akcije
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	Unicreditbank Srbija a.d
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Drugo
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja banke/bankarske grupe sa pozicijama iz obrasca PI-KAP banke /bankarske grupe na dan 31. decembra 2017. godine

Banka sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje po metodu pune konsolidacije. Nema razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine dato je u tabeli PI-UPK:

2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke		PI-UPK		(u hiljadama dinara)	
Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Reference	
A	AKTIVA				
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	29,661,017	29,661,017		
A.II	Založena finansijska sredstva	0	0		
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjenih trgovanju	2,281,049	2,281,049		
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	0		
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	82,171,636	82,171,636		
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	77,886	77,886		
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11,825,650	11,884,983		
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	232,553,107	240,608,423		
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	192,251	192,251		
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	9195	9195		
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0		
A.XII	Investicije u zavisna društva	112,644	0		
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	1,162,458	1,165,916		6
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	1,551,389	1,554,223		
A.XV	Investicione nekretnine	1,364	1,364		
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0	857		
A.XVII	Odložena poreska sredstva	171,179	172,085		
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0		
A.XIX	Ostala sredstva	977,727	1,000,303		
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanom bilansu stanja)	362,748,552	370,781,188		

2. Raščlanjivanje elemenata u bilansu stanja Banke (nastavak)		PI-UPK		(u hiljadama dinara)	
Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Reference	
P	PASIVA				
PO	OBAVEZE				
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	207,003	207,003		
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	0		
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	448,794	448,794		
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	99,533,573	106,676,158		
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	186,658,833	186,658,833		
PO.VI	Promene fer vrednosti koje su predmet zaštite od rizika	0	0		
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	0		
PO.VIII	Subordinirane obaveze	2,718,490	2,718,490		
	<i>Od čega bruto subordinirane obaveze bez kamate</i>	2,717,469	2,717,469		
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	538,731	538,731		7
PO.IX	Rezervisanja	1,072,531	1,076,838		
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0		
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	178,821	206,110		
PO.XII	Odložene poreske obaveze	0	0		
PO.XIII	Ostale obaveze	2,590,012	2,644,579		
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanom bilansu stanja)	293,408,057	300,636,805		
	KAPITAL				
PO.XV	Akcijski kapital	24,169,776	24,169,776		1
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	23,607,620	23,607,620		2
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	562,156	562,156		3
PO.XVI	Sopstvene akcije				
PO.XVII	Dobitak	6,633,319	7,437,207		
PO.XVIII	Gubitak				
PO.XIX	Rezerve	38,537,400	38,537,400		
	<i>Od čega: rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	36,997,080	36,997,080		5
	<i>Od čega: revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici umanjeni za poreske efekte</i>	1,308,460	1,308,460		4
PO.XX	Nerealizovani gubici				
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole				
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	69,340,495	70,144,383		
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0				
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	362,748,552	370,781,188		

3. ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI

U decembru 2016. godine usvojena je Odluka o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“, br. 103/2016 - u daljem tekstu: Odluka) sa početkom primene od 30. juna 2017. godine.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke. Banka je dužna u svakom trenutku da pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

4,5 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala

6 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala

8 % za pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala

Odlukom je data mogućnost da NBS banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih ako kontrolom boniteta i zakonitosti poslovanja banke utvrdi da je to potrebno radi stabilnog i sigurnog poslovanja banke, odnosno ispunjenja njenih obaveza prema poveriocima.

Banka je dužna da održava pokazatelje adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za kombinovanim zaštitnim slojem kapitala.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 EUR, prema zvaničnom kursu Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.
- Kapitalnog zahteva za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke za aktivnosti iz knjige trgovanja – kapitalnog zahteva za kreditni rizik;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti banke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti;
- Kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti.
- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.
- Kapitalni zahtev za tržišne rizike – jednak je zbiru kapitalnih zahteva za cenovne rizike iz knjige trgovanja, kapitalnog zahteva za devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za robni rizik.

Banka za izračunavanje kapitalnog zahteva za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti koristi metod dospeća. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik.

Kapitalni zahtev za operativni rizik – za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovan pristup.

Banka je na dan 31. decembra 2017. godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala odnosno osnovnog kapitala od 18,73% na nivou Banke, odnosno 18,46% na nivou Bankarske grupe, dok je pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosio 18,94% na nivou Banke, odnosno 18,66% na nivou Bankarske grupe.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine dati su u tabeli PI-AKB.

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
I	KAPITAL		
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	48,075,264	48,727,498
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0	0
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	538,731	538,731
II	KAPITALNI ZAHTEVI	20,528,553	21,119,361
1	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	17,916,528	18,462,570
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	17,916,528	18,462,570
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	465,996	465,996
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	394,888	397,015
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	107,820	107,820
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	0	0
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	0	0
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	208,924	208,924
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	7,825,006	8,133,248
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	4,439,394	4,688,072
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	2,935,818	2,935,818
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	118,687	126,040
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	390,955	390,955
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	0	0
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	0	0
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	0	0
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	22,529	0
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	1,006,510	1,008,680
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	0	0
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	0	0
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	0	0
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	0	0
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	0	0
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	0	0
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	0	0
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti</i>	0	0
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	0	0
1.2.5.1.	<i>Primenjeni pristup:</i>	0	0
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>	0	0
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	0	0
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	0	0
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	0	0
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	0	0
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	0	0
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	0	0
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	0	0
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	0	0

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/SPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	0	0
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	134,404	143,039
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	134,404	143,039
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	100,340	100,340
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	0	0
3.1.3.	<i>Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja</i>	0	0
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	34,064	42,699
3.1.5.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	0	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	0	0
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,426,133	2,462,263
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	0	0
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	2,426,133	2,462,263
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0	0
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGODJAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	51,489	51,489
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	18.73	18.46
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	18.73	18.46
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	18.94	18.66

4. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i usklađen sa zahtevima Odluke o upravljanju rizicima banke. Shodno rizičnom profilu Banke, kao i mogućnostima kvantifikovanja izloženosti pojedinačnim vrstama rizika, Banka obračunava interni kapital za sledeće vrste rizika:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizici
- Operativni rizik
- Poslovni rizik

Obračun internog kapitala za kreditni rizik je baziran na Grupnom portfolio modelu kreditnog rizika. Osnovni rezultati modela su:

- Očekivani gubitak (EL) na nivou klijenta, odnosno portfolija
- Kreditni VaR – najveći potencijalni gubitak na nivou portfolija u periodu od godinu dana, uz određeni nivo pouzdanosti
- Portfolio ekonomski kapital – razlika između kreditnog VaR-a i Očekivanog gubitka (mera Neočekivanog gubitka). Ovaj iznos predstavlja internu procenu potrebnog kapitala za kreditni rizik ("kapital pod rizikom")
- Ekonomski kapital alociran na nivo pojedinačnog klijenta/izloženosti kroz Expected Shortfall (Economic Capital Contribution, ECC).

Za merenje tržišnog rizika koristi se interni VaR (Value at Risk) model. Obračun VaR-a se vrši metodom istorijske simulacije što podrazumeva konstrukciju hipotetičke distribucije prinosa na portfolio finansijskih instrumenata direktno na osnovu istorijskih realizacija prinosa na tržišne cene finansijskih instrumenata koji sačinjavaju taj portfolio.

Na dnevnom nivou se prati više različitih vrednosti. Jednodnevni VaR sa nivoom sigurnosti od 99% se računa kako za celokupan portfolio banke po svim faktorima rizika tako i posebno po klasama faktora rizika (FX VaR, IR VaR...) i portfolijima (ALM, Markets, knjiga trgovanja, bankarska knjiga). Osnova za računanje Internog kapitala je VaR celokupnog portfolija banke. Samim tim, Interni kapital za tržišni rizik obuhvata rizik koji Banka ima u svim svojim pozicijama po osnovu svih klasa faktora rizika.

Za obračun internog kapitala za operativni rizik se koristi Standardizovani pristup. Kapitalni zahtev za operativni rizik prema Standardizovanom pristupu jednak je trogodišnjem proseku godišnjih kapitalnih zahteva za sve linije poslovanja. Za svaku od poslovnih linija izračunava se indikator izloženosti propisan tačkom 407. Odluke o adekvatnosti kapitala. Banka indikator izloženosti izračunava na osnovu podataka iz revidiranih finansijskih izveštaja, a ako ti izveštaji još nisu revidirani, koristi podatke nerevidiranih finansijskih izveštaja za istu godinu.

S obzirom na poslovno okruženje i uticaj eksternih faktora, banka smatra da je izložena poslovnom riziku, stoga na kvartalnom nivou obračunava interni kapital za ovaj rizik u saradnji sa Grupom. U tu svrhu, na kvartalnom nivou banka šalje podatke koji se odnose na bilans uspeha kao input za obračun internog kapitala za poslovni rizik, a u skladu sa grupnom metodologijom.

U cilju definisanja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste rizika, stavlja se u odnos sa raspoloživim internim kapitalom i tako dobijen ratio predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke.

5. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

Zaštitni slojevi kapitala predstavljaju dodatni osnovni akcijski kapital koji je banka u obavezi da održava iznad osnovnog akcijskog kapitala koji se koristi za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala (uključujući i povećane pokazatelje adekvatnosti kapitala).

Zaštitni slojevi kapitala obuhvataju:

1- zaštitni sloj za očuvanje kapitala

Zahtev za sve banke da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital, iznad kapitala potrebnog za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, u iznosu od 2,5% rizične aktive.

2- kontraciklični zaštitni sloj kapitala

Banke su dužne da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu koji je jednak proizvodu njihove rizične aktive i specifične stope kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala. Specifična stopa predstavlja ponderisani prosek stopa CCB-a u svim državama u kojima banka ima relevantne kreditne izloženosti.

3- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik

Stopa zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik utvrđuje se u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

4- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao globalno sistemski značajne da na konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu od 1% do 3,5% rizične aktive. Ovaj zahtev neće biti u primeni dok Republika Srbija ne postane članica Evropske Unije.

5- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao sistemski značajne za Republiku Srbiju da održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u visini do 2% rizične aktive. UniCredit Banka spada u sistemski značajne banke i primenjuje zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke u visini od 2% rizične aktive.

Zaštitni slojevi kapitala	na 31.12.2017. - za UniCredit Bank Srbija
zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2,5% rizične aktive
kontraciklični zaštitni sloj kapitala	0%
zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik	3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana Banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.
zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke	nije primenljivo
zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke	2,0% rizične aktive (za UniCredit Bank Srbija)

Prilog 5

PI-GR

Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala

Redni br.		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige trgovanja		Izloženosti po osnovu sekjuritizacije		Kapitalni zahtevi			Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala	
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom modelu	Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: opšte kreditne izloženosti	Od čega: izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: izloženosti po osnovu sekjuritizacije			Ukupno
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1.	Srbija	807,610,879	-	-	-	-	-	16,205,398	-	-	16,205,398	97%	0%
1.2.	SAD	4,780,045	-	-	-	-	-	37,811	-	-	37,811	0%	0%
1.3.	Luksemburg	3,512,115	-	-	-	-	-	163,500	-	-	163,500	1%	0%
1.4.	Crna Gora	2,198,235	-	-	-	-	-	172,320	-	-	172,320	1%	0%
1.5.	Hrvatska	1,130,414	-	-	-	-	-	47,668	-	-	47,668	0%	0%
1.6.	Bosna i Hercegovina	924,873	-	-	-	-	-	73,639	-	-	73,639	0%	0%
1.7.	Slovenija	371,900	-	-	-	-	-	23,533	-	-	23,533	0%	0%
1.8.	Bugarska	106,982	-	-	-	-	-	8,520	-	-	8,520	0%	0%
1.9.	Austrija	10,834	-	-	-	-	-	5,629	-	-	5,629	0%	0%
1.10.	Francuska	7,809	-	-	-	-	-	276	-	-	276	0%	0%
1.11.	Kanada	4,423	-	-	-	-	-	1	-	-	1	0%	0%
1.12.	Tunis	4,415	-	-	-	-	-	250	-	-	250	0%	0%
1.13.	Švajcarska	2,561	-	-	-	-	-	72	-	-	72	0%	0%
1.14.	Italija	1,644	-	-	-	-	-	201	-	-	201	0%	0%
1.15.	Irska	1,108	-	-	-	-	-	12	-	-	12	0%	0%
	...												
1.H.	Ostale države	2,883						65			65	0%	
2.	Ukupno	820,671,120						16,738,895	0		16,738,895	100%	
	Bankarska grupa:												
1.1.	Srbija	815,836,390						16,749,313			16,749,313	97%	0%
	* izloženosti po ostalim zemljama su iste za Bankarsku grupu kao za Banku												
2.	Ukupno	828,896,631						17,282,810	0		17,282,810	100%	

**Podaci o iznosu kontradikličnog zaštitnog sloja kapitala
Banke/Bankarske grupe**

	Naziv	Banka	Bankarska grupa
1	Ukupna rizična aktiva	256,606,916	263,992,015
2	Specifična stopa kontradikličnog zaštitnog sloja kapitala	0%	0%
3	Zahtev za kontradiklični zaštitni sloj kapitala banke	0	0

6. KREDITNI RIZIK

Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa svojim internim aktima koji su usaglašeni sa svim relevantnim regulatornim zahtevima, kao i propisima UniCredit grupe.

Postupak obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama sprovodi se u dva koraka:

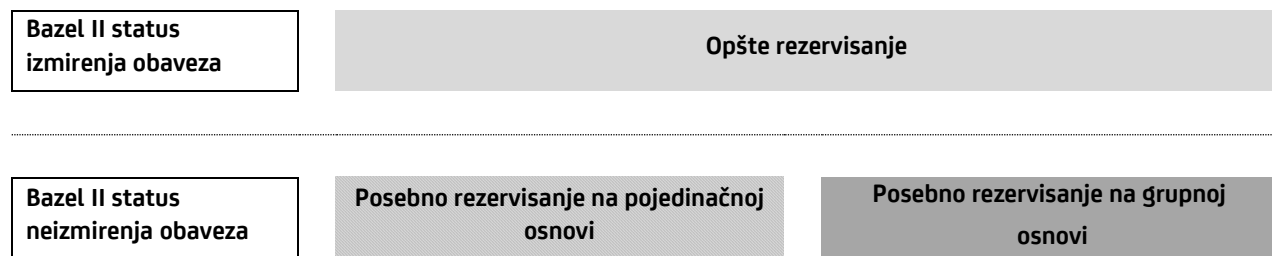
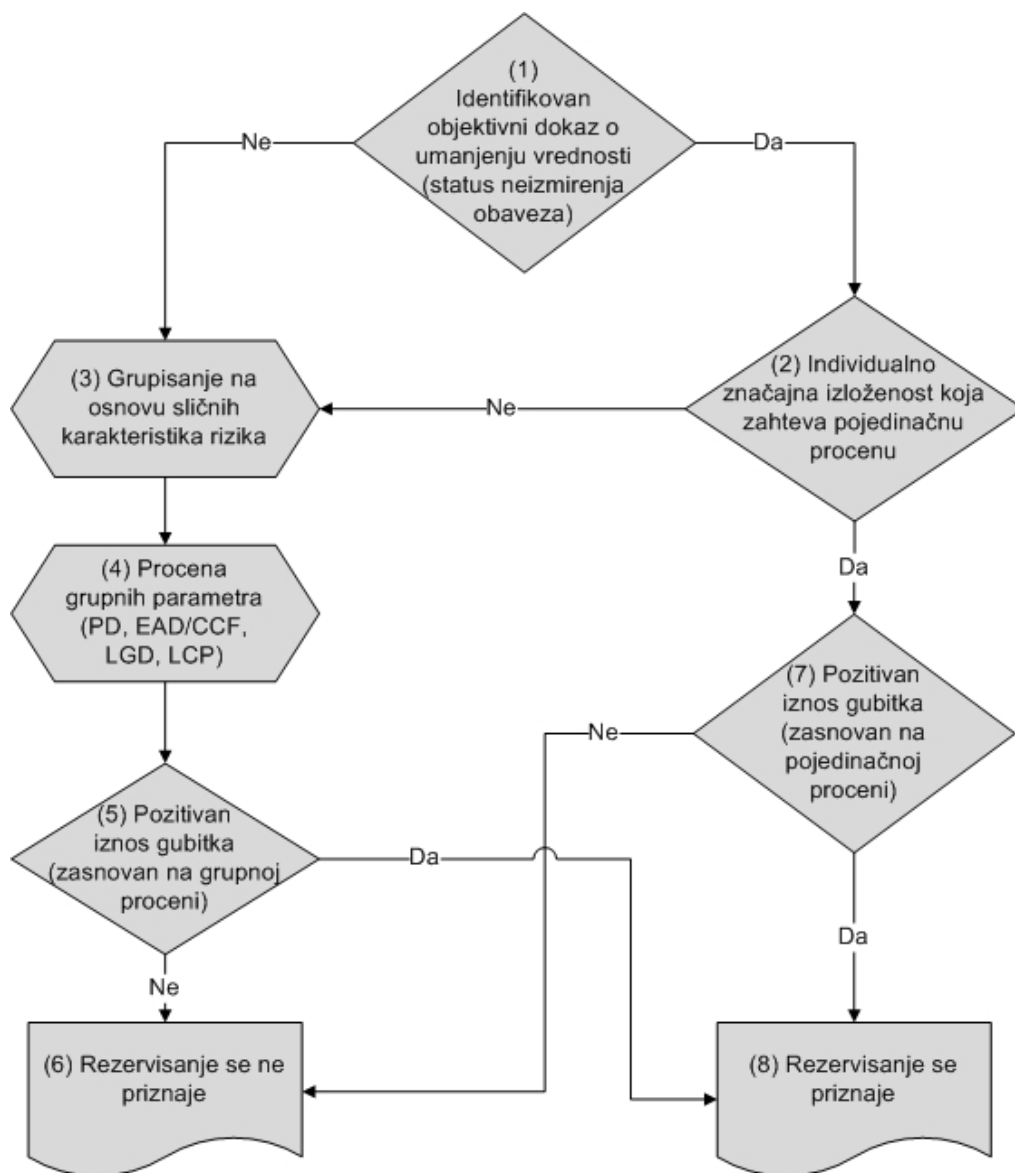
1. određivanje posebnog rezervisanja (na grupnoj ili pojedinačnoj osnovi) za plasmane kod kojih se umanjenje vrednosti plasmana pojavilo, i
2. određivanja opšteg rezervisanja na nivou klijenta ili segmenta portfolija gde se umanjenje vrednosti nije pojavilo ili se umanjenje vrednosti plasmana pojavilo, ali još nije uočeno.

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Banka procenjuje najmanje jednom u tri meseca da li postoje objektivni dokazi obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe sredstava. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Banka je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Banka treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Korišćenjem bazelske definicije statusa neizmirenja obaveza prema pristupu zasnovanom na internom rejtingu (u daljem tekstu IRB pristup) kao osnove za priznavanje obezvređenja može se obezbediti da su sve izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza u skladu sa Bazelom II prepoznate istovremeno kao izloženosti kod kojih je došlo do obezvređenja u skladu sa MRS/MSFI. Definicija statusa neizmirenja obaveza i svi procesi u vezi sa time definisani su u internoj metodologiji za određivanje statusa neizmirenja obaveza prema Bazelu II, propisujući detaljno događaje koji vode u status neizmirenja obaveza dužnika i ukazuju na objektivni dokaz o obezvređenju.

Na ovaj način je obezbeđeno da se sve izloženosti koje su na osnovu IRB pristupa klasifikovane kao izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza posmatraju kao plasmani sa objektivnim dokazom o obezvređenju i sve ovakve pozicije će u principu biti okidač za obračun posebnog rezervisanja (na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi).

Za sve izloženosti za koje nije identifikovan status neizmirenja obaveza u skladu sa bazelskim standardom (odnosno, obezvređenja u skladu sa MRS/MSFI), mora biti obračunato opšte rezervisanje na grupnoj osnovi (IBNR) u skladu sa MRS/MSFI.

6.1 METODOLOGIJA ZA OBRAČUN ISPRAVKE VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO OSNOVU VANBILANSNIH STAVKI

U nastavku je obrazložena metodologija na osnovu koje Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki (u daljem tekstu rezervisanja).

6.1.1 Obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Izloženosti za koje se vrši obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i koje se smatraju individualno materijalno značajnim su:

- Sve izloženosti sa identifikovanim obezvređenjem prema bankama, državama, državnim institucijama;
- Sve izloženosti sa identifikovanim obezvređenjem prema pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima čija ukupna izloženost prelazi 150,000 EUR;
- Sve ostale izloženosti / transakcije za koje je procenjeno da postoji potreba za posebnim rezervisanjem na pojedinačnoj osnovi.

Prag od 150,000 EUR za pojedinačno značajna potraživanja Banka je odredila rukovodeći se:

- Pravilnikom o nadležnostima u kreditnom procesu za klijente koji pripadaju Corporate segmentu (pravna lica) za klijente u restrukturiranju i naplati. Prag je postavljen dovoljno nisko tako da su predmet individualne procene svi plasmani koji pripadaju i najnižim nivoima ovlašćenja u skladu sa Pravilnikom.
- Nivoom diversifikacije portfolija i visokim stepen razvijenosti modela za procenu umanjena vrednosti plasmana na grupnoj osnovi za klijente koji pripadaju Retail segmentu (preduzetnici i fizička lica). Prag je postavljen na nivou tako da su predmet individualne procene samo plasmani veće vrednosti sa aspekta Retail portfolija (preko 150,000 EUR), posebno uvažavajući visok nivo diversifikovanosti Retail portfolija koji se ogleda kroz prosečan iznos plasmana (average loan ticket) odobren u Retail segmentu u skladu sa Retail Credit Risk Strategy, odnosno sveobuhvatnost samih modela za grupnu procenu koji se primenjuju za Retail segment i njihovo redovno godišnje revidiranje, a koji odražavaju visok nivo konzervativizma prilikom definisanja parametara u kalkulaciji (PD je 100% dok je vrednost LGD parametra modelirana za svaki podsegment portfolija sa realnim pretpostavkama za očekivanu naplatu odnosno jasno definisanim graničnim vrednostima – cut off, nakon kojih je i vrednost LGD parametra 100%).

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjena vrednosti na klijentskom nivou. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjena vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je u skladu sa važećim radnim uputstvom za obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplata glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se prikazuju u bilansu uspeha.

- Posebno rezervisanje na pojedinačnoj osnovi = Knjigovodstvena vrednost potraživanja - (Diskontovani budući novčani tok plasmana + diskontovana buduća vrednost sredstava obezbeđenja)

Budući novčani tok koji se ne oslanja na prihvatljivi poslovni plan ili/i finansijske projekcije ili/i periodični pregled ili aplikaciju smatraće se nerealnim i neodgovarajućim za određivanje naplativog iznosa po plasmanu. U tom slučaju, naplativi iznos plasmana svešće se na neto ostvarivu vrednost sredstava obezbeđenja kojima je osiguran plasman uzimajući u obzir troškove prodaje sredstva obezbeđenja i vreme naplate.

6.1.2 Obračun posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjnjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata sa statusom neizmirenja obaveza u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela). Kao dodatni kriterijum koji doprinosi razlikovanju karakteristika rizičnosti na nivou klijenta mogu se koristiti dani docnje.

Prilikom obračuna posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi, Banka primenjuje koncept upotrebe parametara kreditnog rizika za procenjivanje gubitka prilikom procene grupnog umanjnja vrednosti. Obračun rezervisanja za svaku homogenu kategoriju klijenata se vrši primenom sledeće formule:

- Posebno rezervisanje na grupnoj osnovi = $PD \times LGD \times EAD (1 - C)$

$$C = M / EAD$$

PD (probability of default) označava verovatnoću nastupanja statusa neizmirenja obaveza u periodu od godinu dana i iznosi 100% u slučaju klijenata sa statusom neizmirenja obaveza;

LGD (loss given default) predstavlja stopu gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza;

EAD se računa na osnovu izloženosti na datum obračuna i procenjenih faktora kreditne konverzije CCF (credit conversion factors);

M predstavlja ukupnu alociranu materijalnu vrednost sredstava obezbeđenja, posle primene odgovarajućih faktora za dodatno umanjnje tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja, a u skladu sa internim aktom Banke kojim se uređuju pravila za vrednovanje i priznavanje tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

6.1.3 Obračun opšteg rezervisanja

Prilikom obračuna rezervisanja za izloženosti kod kojih ne postoje objektivni dokazi obezvređenja, Banka primenjuje metod opšteg rezervisanja (IBNR). Prema ovom metodu, rezervisanje se obračunava ne samo za izloženosti za koje je identifikovan događaj koji vodi umanjnju vrednosti već i za izloženosti za koje su se događaji koji vode umanjnju vrednosti pojavili, ali još uvek nisu uočeni od strane Banke. Iako za ove plasmane ne postoje znaci umanjnja vrednosti, niti gubitak po osnovu kreditnog rizika na dan sastavljanja bilansa stanja, istorijski podaci nagoveštavaju da tokom vremena, za deo tih plasmana, ugovorne obaveze prema Banci neće biti izvršene.

Metod opšteg rezervisanja se zasniva na konceptu očekivanog gubitka prema Basel II standardima. Očekivani gubitak predstavlja prosečan gubitak po osnovu kreditnog portfolija u periodu od godinu dana i zavisi od parametara kreditnog rizika. Parametar koji povezuje koncept očekivanog gubitka sa metodom opšteg rezervisanja je period identifikacije nastalog gubitka (LCP).

LCP predstavlja vremenski period izražen kao broj meseci između momenta kada se događaj koji je doveo do umanjenja vrednosti plasmana pojavio ili se mogao pojaviti i momenta kada je taj događaj uočen od strane Banke. Identifikacija samog događaja je vezana za ispunjenje definicije statusa neizmirenja obaveze.

Da bi se pokrio nastali (ali još neuočen) gubitak za deo kreditnog portfolija bez postojanja objektivnog dokaza obezvređenja plasmana, opšte rezervisanje se određuje kao proizvod očekivanog gubitka za period od godinu dana i LCP parametra izraženog u delovima godine.

- Iznos opšteg rezervisanja = $PD \times LGD \times EAD (1 - C) \times LCP$

$$C = M / EAD$$

Vrednost LCP parametra je od četiri do dvanaest meseci, u zavisnosti od segmenta, a u okviru raspona preporučenog od strane UniCredit Grupe.

Za potraživanja nastala iz transakcija sa drugim bankama rezervisanje će biti obračunato i dodeljeno samo ukoliko postoji umanjenje vrednosti po tim transakcijama.

6.1.4 Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu opšteg rezervisanja i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi

Vrednosti verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) primenjene u obračunu očekivanog gubitka (EL) i opšteg rezervisanja su preuzete iz važećih lokalnih ili grupnih rejting/skoring modela koje Banka primenjuje u ocenjivanju kreditne sposobnosti klijenta. Banka ima u upotrebi različite rejting/skoring modele, koji su prilagođeni specifičnostima segmenta kojem klijent pripada sa ciljem da se na najbolji način predvidi buduće ponašanje klijenta.

Pregled vrednosti PD parametra prema rejting kategorijama:

Interne rejting kategorije	PD rang				
1	0.00%	<=	PD	<=	0.05%
2	0.05%	<	PD	<=	0.12%
3	0.12%	<	PD	<=	0.31%
4	0.31%	<	PD	<=	0.77%
5	0.77%	<	PD	<=	1.96%
6	1.96%	<	PD	<=	4.96%
7	4.96%	<	PD	<=	12.57%
8	12.57%	<	PD	<=	100%
Default kategorije (8-, 9, 10)			PD	=	100%

Vrednosti faktora kreditne konverzije (CCF) koji konvertuju trenutno bilansno i vanbilansno stanje potraživanja u Bazel II izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EaD) izvedene su iz internih EaD modela koje Banka koristi.

Vrednosti stope gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) izvedene su iz internih LGD modela koje Banka koristi. Vrednosti LGD parametra zavise od broja meseci koji protekne od trenutka identifikovanja statusa defaulta klijenata i od njihove izloženosti u trenutku defaulta (EaD) i kreće se od 57% do 100% za Corporate klijente, odnosno u intervalu od 31% do 100% za Retail klijente.

6.1.5 Oslobođanje rezervisanja

Oslobođanje posebnog rezervisanja (obračunatog na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi) nastaje u slučaju:

- naplate indirektno otpisanih plasmana
- naplate posle procesa reprogramiranja ili restrukturiranja
- prinudne naplate
- rasta materijalne vrednosti kolaterala
- poboljšanja ekonomske situacije dužnika, nakon pokazivanja znaka oporavka, a time i ukidanja statusa neizmirenja obaveza
- naplate plasmana u sklopu portfolija za koji je obračunato posebno rezervisanje na grupnoj osnovi, takođe nakon procesa reprogramiranja ili restrukturiranja

Oslobođanje posebnog rezervisanja podložno je odobrenju od strane određenog nivoa nadležnosti. Odluku o oslobođanju posebnog rezervisanja donosi odgovorni nosilac nadležnosti (nakon procesa izdavanja neobavezujućeg mišljenja od strane relevantnih organizacionih jedinica u okviru UniCredit Grupe, tamo gde je to neophodno).

Slučajevi konačnog smanjenja potraživanja (tj. naplate u gotovini ili prihod od likvidacije kolaterala) ne zahtevaju dodatno odobrenje, već se dokumentuju od strane relevantnih organizacionih jedinica u Banci.

Oslobođanje opšteg rezervisanja nastaje u slučaju:

- poboljšanja ekonomske situacije dužnika iz portfolija
- rasta materijalne vrednosti kolaterala
- smanjenja ukupnog kreditnog portfolija
- smanjenja vrednosti LCP

6.1.6 Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama

Tabela 1: Ukupna bruto izloženost po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke	112,667,922	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	5,977,453	811,661	0
Javna administrativna tela	1,402,883	419,538	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	15,064,831	200,789	16,917,001
Visokorizicne izloženosti	2,231,190	2,690,599	0
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	49,186,990	9,442,672	51,711
Vlasnička ulaganja	112,644	0	0
Medjunarodne razvojne banke	3,644	2,102,422	3,903,479
Medjunarodne organizacije	0	0	0
Banke	10,116,528	10,482,895	14,932,954
Privredna društva	84,554,613	97,163,822	1,832,988
Fizička lica	78,965,813	9,996,885	4,086,154
Pokrivene obveznice	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0
Ostale izloženosti	9,744,359	5,330,300	432,566,552
Ukupno	370,028,870	138,641,583	474,290,839

Tabela 2: Geografska raspodela izloženosti, prikaz po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Srbija	Zemlje članice EU	Ostale evropske zemlje	Ostalo
Države i centralne banke	112,667,922	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	6,789,114	0	0	0
Javna administrativna tela	1,822,421	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	15,254,093	8,852	132	2,543
Visokorizicne izloženosti	4,921,789	0	0	0
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	58,627,148	2,514	0	0
Vlasnicka ulaganja	112,644	0	0	0
Medjunarodne razvojne banke	0	0	2,106,066	0
Medjunarodne organizacije	0	0	0	0
Banke	434,234	16,414,845	525,516	3,224,828
Privredna društva	176,952,637	0	0	4,765,798
Fizička lica	88,945,187	12,174	513	4,824
Pokrivene obveznice	0	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0
Ostale izloženosti	7,146,125	4,794,220	3,122,629	11,685
Ukupno	473,673,314	21,232,605	5,754,856	8,009,678

6.1.7 Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja

Tabela 3: Klasa izloženosti prema bankama

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	434,234	99	319	1	0	0
Sektor stranih lica	20,165,189	3,448	70	1	0	0
Ukupno	20,599,423	3,547	389	2	0	0

Tabela 4: Klasa izloženosti prema privrednim društvima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor privrednih društava	157,169,973	449,999	10,432,309	6,386,598	9,224,832	6,361,677
Sektor stranih lica	4,765,799	12,957	10,035	5,742	0	0
Sektor finansija i osiguranja	1,833,462	6,360	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeća	17,902,976	39,041	888,682	3,057	0	0
Sektor preduzetnika	732	16	0	0	0	0
Sektor drugih komitenata	45,493	76	290,793	204,713	285,400	201,566
Ukupno	181,718,435	508,449	11,621,818	6,600,110	9,510,232	6,563,243

Tabela 5: Klasa izloženosti prema fizičkim licima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	53,294,610	590,740	1,443,342	394,922	536,489	192,578
Sektor privrednih društava	31,606,448	173,501	1,605,436	892,108	1,322,615	784,130
Sektor stranih lica	13,098	126	229	157	0	0
Sektor finansija i osiguranja	3	0	44	26	0	0
Sektor javnih preduzeca	145,165	630	35	24	0	0
Sektor preduzetnika	3,209,828	22,697	87,837	36,073	11,177	6,494
Sektor registr. poljopr.	658,976	6,817	4,178	939	1,258	92
Sektor drugih komitenata	34,570	1,974	417,050	249,492	374,559	222,640
Ukupno	88,962,698	796,485	3,558,151	1,573,741	2,246,098	1,205,934

Tabela 6: Klase ostalih izloženosti

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	24,658,788	412,832	0	0	0	0
Sektor privrednih društava	50,962,872	7,394,166	0	0	0	0
Sektor stranih lica	10,498,205	75,598	1,193	1,027	0	0
Sektor finansija i osiguranja	27,114,132	26	0	0	0	0
Sektor preduzetnika	495,431	37,075	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeca	95,322,905	34,669	84,069	5,054	0	0
Sektor drugih komitenata	8,337,564	1,782,478	0	0	0	0
Ukupno	217,389,897	9,736,844	85,262	6,081	0	0

6.1.8 Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke			
Do 90 dana	106,775,380	0	0
od 91 do 180 dana	1,977,941	0	0
od 181 do 1 godine	1,964,153	0	0
od 1 do 5 godina	1,950,448	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave			
Do 90 dana	2,400,790	714,836	0
od 91 do 180 dana	647	2,000	0
od 181 do 1 godine	61,362	0	0
od 1 do 5 godina	2,021,743	0	0
preko 5 godina	1,492,911	94,825	0
Javna administrativna tela			
Do 90 dana	1,173	153,270	0
od 91 do 180 dana	55,879	118,167	0
od 181 do 1 godine	370,836	108,173	0
od 1 do 5 godina	658,912	39,929	0
preko 5 godina	316,082	0	0
Banke			
Do 90 dana	10,061,176	2,371,369	14,849,618
od 91 do 180 dana	0	1,144,471	0
od 181 do 1 godine	55,353	1,073,726	0
od 1 do 5 godina	0	4,927,245	83,337
preko 5 godina	0	966,083	0
Privredna društva			
Do 90 dana	8,546,707	11,903,995	1,073,082
od 91 do 180 dana	6,979,021	9,539,335	90,492
od 181 do 1 godine	14,210,934	20,909,509	430,495
od 1 do 5 godina	45,551,247	46,680,894	238,920
preko 5 godina	9,266,705	8,130,088	0
Fizička lica			
Do 90 dana	2,413,375	2,132,482	3,467,767
od 91 do 180 dana	2,708,065	1,971,210	4,440
od 181 do 1 godine	5,858,994	2,470,975	17,971
od 1 do 5 godina	33,454,334	3,345,938	8,271
preko 5 godina	34,531,045	76,280	587,704
Ostale izloženosti			
Do 90 dana	6,969,589	1,293,846	432,564,930
od 91 do 180 dana	73,959	966,009	0
od 181 do 1 godine	478	55,659	0
od 1 do 5 godina	2,550,332	3,014,787	0
preko 5 godina	150,000	0	1,621
Vlasnička ulaganja			
Do 90 dana	112,644	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana (nastavak)

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
Do 90 dana	1,829,514	748,769	7,929
od 91 do 180 dana	1,742,838	1,292,824	0
od 181 do 1 godine	2,579,157	3,260,027	41,506
od 1 do 5 godina	17,962,177	3,572,020	2,276
preko 5 godina	25,073,304	569,032	0
Visokorizične izloženosti			
Do 90 dana	273	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	1,329,793	173,615	0
od 1 do 5 godina	901,124	2,516,984	0
preko 5 godina	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza			
Do 90 dana	8,784,743	35,354	16,897,561
od 91 do 180 dana	30,332	2,040	0
od 181 do 1 godine	225,053	131,043	0
od 1 do 5 godina	4,893,626	32,352	18,200
preko 5 godina	1,131,077	0	1,240
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
Do 90 dana	3,644	2,102,422	3,903,479
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

6.1.9 Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna Rezerva

Tabela 8: Bruto izloženost po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna rezerva

Red. Br.	Opis	Kategorije klasifikacije					Ukupno
		A-A	B-B	C-V	D-G	E-D	
1	Bilansna aktiva koja se klasifikuje	154,823,337	52,546,298	26,906,754	4,792,630	12,433,855	251,502,874
2	Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	76,195,913	36,261,284	17,388,156	6,102,606	19,555	135,967,514
3	Ukupno aktiva koja se klasifikuje	231,019,250	88,807,582	44,294,910	10,895,236	12,453,410	387,470,388
4	Osnovica za obračun potrebne rezerve	186,893,194	67,123,572	33,673,882	9,750,935	12,442,595	309,884,178
5	Oračunata potrebna rezerva	0	1,342,471	5,051,082	2,925,281	12,442,595	21,761,429
6	Ispravka vrednosti	774,134	487,292	227,952	1,050,346	7,198,420	9,738,144
7	Potrebna rezerva za procenjene gubitke	0	925,985	4,884,872	2,179,406	5,247,331	13,237,594

6.1.10 Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 9: Promene na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstva kod Centralne banke:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017	2016	2017	2016
Stanje na dan 1. januara	-	-	(775)	(398)
Ukidanje /(dodatna) ispravka vrednosti	-	-	497	(363)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	82	(14)
Ukupno za godinu	-	-	579	(377)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(196)	(775)

Tabela 10: Promene na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017	2016	2017	2016
Stanje na dan 1. januara	(623)	(16,252)	(569)	(9,113)
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(1,079)	8,544
Otpis bez otpusta duga	623	15,629	-	-
Ukupno za godinu	623	15,629	(1,079)	8,544
Stanje na dan 31. decembra	-	(623)	(1,648)	(569)

Tabela 11: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017	2016	2017	2016
Stanje na dan 1. januara	(3)	(1)	(31,377)	(15,747)
Ukidanje /(dodatna) ispravka vrednosti	(4)	(2)	22,633	(15,243)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	234	(387)
Ukupno za godinu	(4)	(2)	22,867	(15,630)
Stanje na dan 31. decembra	(7)	(3)	(8,510)	(31,377)

Tabela 12: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017	2016	2017	2016
Stanje na dan 1. januara	(14,704,397)	(19,899,044)	(1,285,861)	(1,005,727)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2,979,629)	(2,571,828)	93,755	(270,698)
Efekti promene deviznog kursa	644,882	(268,102)	(98,574)	(9,436)
Korekcija prihoda od kamata	(207,918)	(240,968)	-	-
Efekti prodaje portfolija	1,833,636	366,717	-	-
Otpis sa otpustom duga	30,727	392,053	-	-
Otpis bez otpusta duga	7,299,669	7,516,775	-	-
Ukupno za godinu	6,621,367	5,194,647	(4,819)	(280,134)
Stanje na dan 31. decembra	(8,083,030)	(14,704,397)	(1,290,680)	(1,285,861)

Tabela 13: Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017	2016	2017	2016
Stanje na dan 1. januara	(315,567)	(294,594)	(559)	(10,952)
Rashodi po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(13,953)	(69,705)	16	10,393
Efekti promene deviznog kursa	561	(148)	-	0
Efekti prodaje portfolija	38,515	472	-	-
Otpis sa otpustom duga	12,675	3,225	-	-
Otpis bez otpusta duga	245,900	45,183	-	-
Ukupno za godinu	283,698	(20,973)	-	-
Stanje na dan 31. decembra	(31,869)	(315,567)	(543)	(559)

Tabela 14: Promene na računu rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017	2016	2017	2016
Stanje na dan 1. januara	99,508	79,538	197,727	132,563
Rezervisanja u toku godine	27,069	19,970	537	65,164
Stanje na dan 31. decembra	126,577	99,508	198,264	197,727

6.1.11 Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge

Sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine Banka prilikom obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive ne koristi rejtinge agencija za eksterne kreditne rejtinge, osim za izloženosti prema državama i centralnim bankama i za izloženosti prema privrednim društvima, gde se koriste kreditne procene koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice sporazuma OECD „Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits“, kao i rejtingi agencije Moody's Investor Service.

6.1.12 Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralom, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Basel II regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom.

Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati (koje Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja).

U okviru internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjivanje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenja za upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom o kolateralima, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu seta dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani tačkama 53, 54, 156 i 185 Odluke o adekvatnosti kapitala.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja.

Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Tabela 15: Neto izloženost pokrivena instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

SP Klasa	Iznos pokriven sredstvima u vidu finansijske imovine	Iznos pokriven bilansnim netiranjem	Iznos pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom	Iznosi izloženosti pokriveni hipotekama nad nepokretnostima
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	19,008	0	885,625	94,878
Visokorizicne izloženosti	28,153	0	0	1,039,184
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	100,841	0	170,839	24,406,198
Banke	0	8,146,785	0	0
Privredna društva	1,995,768	0	9,585,597	0
Fizička lica	737,414	0	4,753,619	0
Ostale izloženosti	240	0	0	0

7. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Limiti izloženosti prema drugoj ugovornoj strani kada je u pitanju poslovanje sa derivatima su definisani za određene grupacije i klijente odlukama Kreditnog odbora Banke. Rizik se meri i prati u Direkciji za finansijske i operativne rizike. Koristi se interni model koji se bazira na istorijskoj (korišćenjem vremenskih serija) simulaciji. Ovaj model se koristi za izračunavanje, sa 99% pouzdanosti, potencijalne buduće izloženosti po osnovu OTC derivata.

Praćenje rizičnih pozicija se obavlja preko sistema internih limita koji su definisani kao:

- Pre-settlement risk limiti
- Settlement risk limiti

Rizik izloženosti se prati u realnom vremenu. Integracija front office sistema i unutrašnjih sistema merenja rizika omogućava kontinuirano praćenje promena u izloženosti po osnovu derivata. Rizik izloženosti prema drugoj ugovornoj strani je sastavni deo procesa odobravanja kredita.

Stalno praćenje pozicija se sprovodi kako bi se osiguralo da je njihova trenutna izloženost unutar odobrenih kreditnih linija. Uspostavljene su sledeće kontrole:

1. Svi odobreni limiti i njihova iskorišćenost su dostupni su u front office sistemu
2. Pre zaključenja transakcije proverava se da li je odobren i unet limit
3. Novi i izmene postojećih limita su predmet posebne kontrole funkcije upravljanja rizicima.

U nastavku je dat pregled izloženosti Banke riziku druge ugovorne strane sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine:

Izloženost riziku druge ugovorne strane u 000 rsd	Tekuća izloženost	Potencijalna izloženost	Ukupna izloženost
	0	1,212,707	1,212,707

8. TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

Tržišni rizik nastaje usled promene uslova na tržištu (kamatnih stopa, cene hartija, kurseva, itd.) koji dovode do promene ekonomske vrednosti portfolija, uključujući imovinu koja se nalazi i u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Banka se štiti od kamatnog rizika nastalog poslovanjem sa klijentima uzimajući u obzir promene u tržišnim uslovima. Kamatni rizik pozicija bankarske knjige analizira se najmanje jednom mesečno na ALCO Odboru.

Politike i procedure koje Banka sprovodi u okviru upravljanja tržišnim rizicima, definišu primenu zajedničkih načela, pravila i postupaka poslovanja u skladu sa definisanim limitima za tržišne rizike.

Glavni pokazatelj koji se koristi za merenje tržišnog rizika je VaR (Value at Risk – Vrednost pod rizikom) koji se izračunava primenom metode istorijske simulacije. Osim VaR Limita, definisani su i određeni nivoi upozorenja:

- Nivo upozorenja koji je definisan kao maksimalni kumulativni gubitak ostvaren za prethodnih 60 dana
- Stres test nivo upozorenja predstavlja najveći ekonomski gubitak koji je Banka spremna da prihvati prema stres test scenariju. Stres testiranje je važan alat za upravljanje rizicima koji pruža Banci indikaciju koliko kapitala bi potencijalno bilo potrebno da se apsorbuju gubici u slučaju velikih finansijskih kriza

Limit za Tržišne rizike su definisani i za pojedine poslovne segmente.

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da ispuni svoje obaveze u ugovorenom roku bez ugrožavanja ostalih dnevnih aktivnosti i opšteg finansijskog stanja. Ovi rizici mogu nastati usled različitih internih ili eksternih faktora. Banka ima za cilj da raspolaže likvidnim sredstvima u svakom trenutku. Konkretno, cilj je da se poslovanje finansira po najboljim uslovima, a da Banka pritom ostane u poziciji da ispuni svoje obaveze plaćanja i u slučaju krize likvidnosti.

Kriza likvidnosti se definiše kao događaj koji može onemogućiti banke da blagovremeno izmire svoje obaveze, što može imati značajne negativne posledice na odnos sa klijentima koji se bazira na poverenju koje imaju prema banci.

Nezavisna kontrola i izveštavanje o riziku likvidnosti je u nadležnosti Direkcije za finansijske i operativne rizike. Optimizacija rizika likvidnosti se postiže definisanjem posebnih kratkoročnih i dugoročnih limita.

Rizik likvidnosti ne ulazi u obračun ekonomskog kapitala, ali se koristi prilikom definisanja apetita rizika Banke. Rizik likvidnosti se meri pomoću GAP analiza, koje se razlikuju se u odnosu na periode posmatranja na:

- Merenje rizika likvidnosti na dnevnoj bazi, kojim se prati stanje kratkoročne likvidnosti do 1 meseca dospeća, kao i do 3 meseca dospeća;
- GAP analize na nedeljnoj bazi, kojim se prati stanje dugoročne likvidnosti prema ugovorenoj ročnosti. Održavanjem adekvatnog racija između dugoročnih obaveza i potraživanja onemogućava se pritisak na kratkoročnu likvidnost.
- Stres testiranje: do krize likvidnosti retko dolazi, ali nastanak rizika likvidnosti ima veliki uticaj na poslovanje Banke. Iz tog razloga stres testiranje predstavlja adekvatan metod kojim se mogu identifikovati potencijalne slabosti Banke.

Plan finansiranja (Funding plan) ima ključnu ulogu u celokupnom upravljanju likvidnošću kako kratkoročne, tako i dugoročne, tj. strukturne likvidnosti. Planom finansiranja definišu se potrebe i izvori za održavanje adekvatne usklađenosti pozicija aktive i pasive Banke. Jedan od ciljeva uspostavljanja adekvatne srednjoročne i dugoročne likvidnosti jeste izbegavanje pritiska na kratkoročnu likvidnosti. Plan se ažurira najmanje jednom godišnje i odobrava od strane Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO).

Banka obračunava kapital za tržišni rizik prema standardizovanom pristupu, koristeći metod dospeća. Pozicije se dodeljuju određenim zonama u zavisnosti od preostalog roka do dospeća.

9. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je zakonski rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, odnosima sa klijentima, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

Upravljanje operativnim rizikom u Banci uspostavlja se primenom politika i procedura za upravljanje, merenje i ublažavanje operativnih rizika. Izvršni odbor Banke kao relevantan odbor za donošenje odluka u vezi sa operativnim rizikom redovno se obaveštava o izloženosti operativnom riziku i svim relevantnim temama u vezi sa operativnim rizikom od strane Direkcije za finansijske i operativne rizike.

Direkcija za finansijske i operativne rizike je odgovorna za pravilnu primenu i sprovođenje metodologija, obračun kapitalnih zahteva za operativni rizik, merenje i kontrolu rizika, kao i određivanje korisničkih profila za IT aplikaciju koja se koristi za upravljanje operativnim rizikom. U nadležnosti navedene direkcije je i obuka menadžera operativnog rizika i njihovih zamenika, koji se u cilju adekvatnog upravljanja operativnim rizikom uspostavljaju u svim relevantnim organizacionim jedinicama Banke.

Analizom različitih elemenata operativnog rizika definišu se postupci i akcije kojim se minimiziraju troškovi izazvani operativnim rizikom. Na taj način, prikupljajući adekvatno iskustvo, sistem kontrole se razvio i unapredio u sistem upravljanja operativnim rizikom Banke.

Banka vrši obračun kapitala za operativni rizik prema standardizovanom pristupu. Računi bilansa uspeha su mapirani na osam poslovnih linija koje su definisane u skladu sa Basel II regulativom. Bruto prihod je raspoređen na odgovarajuće poslovne linije i pomnožen definisanim ponderima.

10. KAMATNI RIZIK

Banka je izložena kamatnim rizicima koji kroz efekte promene tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje ili izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja.

Limit vrednosti bazičnog poena (BPV) ograničava poziciju maksimalnog kamatnog rizika valutnom i vremenskom grupom, gde se promene procene vrednosti baziraju na promeni kamatne stope od 0,01% (1 bazični poen). Veličinu BPV limita bi trebalo odabrati tako da VaR limit u osnovi dovede do ograničenja aktivnosti trgovanja i da se BPV limit aktivira pre VaR limita u periodima manje volatilnosti. S tim u vezi treba uzeti u obzir specifičnu situaciju u pogledu valuta sa kojima se trguje i rokova dospeća sa odgovarajućim nosiocem rizika.

Kod BPV limita, generalno ograničenje pozicije takođe definiše kombinaciju valuta i glavni fokus pozicioniranja. BPV limiti se moraju odrediti za sve nosioce rizika izložene znatnom kamatnom riziku. Banka prati i meri kamatni rizik na dnevnoj bazi.

11. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Banka izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi evidentira po nabavnoj vrednosti. Ukupna bruto izloženost banke o ovom osnovu je 117,636 hiljade dinara na dan 31. decembar 2017. godine. Od toga 112,644 hiljade dinara se odnosi na investicije u zavisna društva UniCredit Leasing i UniCredit Partner. Ispravka vrednosti na dan 31. decembar 2017. godine iznosi 4,992 hiljade dinara. Neto izloženost Banke po osnovu vlasničkih ulaganja čini 0.03% bilansne sume.

12. POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža se obračunava kao količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti banke i iskazuje se u procentima. Na dan 31. decembra 2017. godine pokazatelj leveridža na nivou Banke iznosi 10,63%, a na nivou Bankarske grupe 10,59%.

13. SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE BANKE KOJI SE ODOSE NA KVALITET AKTIVE BANKE

13.1. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA IZLOŽENOST BANKE KREDITNOM RIZIKU

Osnovne procene o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, uključujući i uticaj kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene, Banka definiše kroz Strateški plan i budžet. Strateški plan identifikuje srednjoročno-dugoročne ciljeve i odgovarajuće strateške opcije za njihovo ostvarenje i predstavlja okvir za izradu godišnjeg budžeta. Godišnji Forecast se koristi kao osnova za Budžet i može biti korigovan za efekte koje promene koje se očekuju u budžetskoj godini mogu imati na pozicije bilansa stanja, bilansa uspeha i rizične aktive. Najznačajnije aktivnosti koje se sprovode u okviru svakog Forecast procesa u delu kreditnog rizika su:

- Planiranje rizične aktive na osnovu projektovanih bilansnih i vanbilansnih pozicija
- Planiranje rizične strukture plasmana i rezervisanja po kreditima
- Planiranje potreba za kapitalom

Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi rizika koji je Banka spremna da prihvati u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svojih klijenata i akcionara, kao i kapitalne i druge zahteve.

Apetit prema riziku Banke je definisan dosledno sa poslovnim modelom Grupe, procesom budžetiranja i ICAAP procesima. Za ovu svrhu, rizični apetit Banke je integrisan u proces budžetiranja sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku u skladu sa ambicijom i procesom budžetiranja.

Struktura rizičnog apetita Banke uključuje:

1. Izjavu o rizičnom apetitu (RAS) – definiše poziciju Banke sa kvalitativne tačke gledišta u pogledu rizičnog profila usklađenog sa Grupnom strategijom, sa ciljem da istakne očekivanja zainteresovanih strana.
2. Ključni pokazatelj performansi (KPI) rizičnog apetita – sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi zasnovanih na analizi očekivanja internih i eksternih zainteresovanih strana.

Za svaku dimenziju navedenu u izjavi, identifikovan je jedan ili više ključnih pokazatelja, sa ciljem da se kvantitativno izmeri pozicija Banke na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, odnose između uporedivih veličina, kao i osetljivost na definisane parametre.

Za svaki ključni pokazatelj definisani su različiti pragovi u smislu: *targeta, trigeri i limita*. Pragovi se definišu kroz “top-down” proces koji se komunicira od strane Grupe, a Banka u skladu sa regulatornim okruženjem, supervizorskim zahtevima i budžetskim apetitima komunicira “bottom-up” predlog.

- a) **Targeti** predstavljaju nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima u skladu sa ambicijom Banke. Oni su referentni prag za razvoj poslovanja i po pravilu predstavljaju budžetske parametre.
- b) **Trigeri** predstavljaju svojevrsni “early warning sistem” koji treba blagovremeno da ukaže na povećan rizik od narušavanja limita.
- c) **Limiti** su granične tačke koje predstavljaju maksimalno prihvatljiv nivo rizika odnosno odstupanja od ciljanih (budžetiranih) vrednosti.

Rizični apetit banke se definiše na godišnjem nivou, a svaka izmena višegodišnjih planova Banke takođe tangira izmenu apetita rizika.

Postupak u slučaju prekoračenja pragova je definisan relevantnom procedurom za postavljanje i praćenje apetita rizika i otklanjanje prekoračenja.

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na izloženost kreditnom riziku Banka je objavila u okviru tačaka 1. i 5. ovog dokumenta i to pre svega:

- Postupke za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika,
- Način na koji Banka upravlja kreditnim rizikom kao i opis uloga, delokruga, odgovornosti svih organizacionih delova povezanih sa upravljanjem kreditnim rizikom,
- Način na koji Banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju, opis zajedničkih karakteristika za identifikovanje rizika koncentracije i opis sistema limita izloženosti koji su uspostavljeni radi kontrole rizika koncentracije u kreditnom portfoliju.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Banke prikazani su u sledećim tabelama:

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku - sa stanjem na dan 31.12.2017.

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	38,227	196	38,031	29,622,986	29,661,017
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	2,281,049	2,281,049
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	82,171,636	82,171,636
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	79,534	1,648	77,886	-	77,886
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11,834,167	8,517	11,825,650	-	11,825,650
Kredit i potraživanja od komitenata	241,926,817	9,373,710	232,553,107	-	232,553,107
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	192,251	192,251
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	9,195	9,195
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	112,644	112,644
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	1,162,458	1,162,458
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1,551,389	1,551,389
Investicione nekretnine	-	-	-	1,364	1,364
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	0
Odložena poreska sredstva	-	-	-	171,179	171,179
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	1,010,139	32,412	977,727	-	977,727
Bilansna izloženost	254,888,884	9,416,483	245,472,401	117,276,151	362,748,552
Date garancije i jemstva	70,820,796	324,841	70,495,955	-	70,495,955
Preuzete buduće obaveze	69,120,326	-	69,120,326	-	69,120,326
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	0	588,450,627	588,450,627
Vanbilansna izloženost	139,941,122	324,841	139,616,281	588,450,627	728,066,908
Ukupna izloženost	394,830,006	9,741,324	385,088,682	705,726,778	1,090,815,460

Razlika u bilansnim izloženostima u Tabeli 1 (iz tačke 5.) sa tabelom iznad, koja je rađena u skladu sa smernicama za kvalitet aktive, je ta da se Tabela 1 (iz tačke 5.) odnosi na bilansnu aktivu koja je ušla u obračun rizikom ponderisane aktive u skladu sa bazelskim standardima gde je obuhvaćena aktiva koja je izložena, kao aktiva koja nije izložena kreditnom riziku). Za izradu smernica uzimana je aktiva koja je izložena kreditnom riziku, dok se ostatak aktive nalazi na pozicijama imovine koja nije izložena kreditnom riziku.

**Podaci o ukupnoj izloženosti
kreditnom riziku - sa stanjem na
dan 31.12.2016.**

(u hiljadama
dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	43,692	775	42,917	28,042,349	28,085,266
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	2,315,317	2,315,317
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	76,320,664	76,320,664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	44,149	1,192	42,957	-	42,957
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,313,542	31,380	20,282,162	-	20,282,162
Kreditni i potraživanja od komitenata	217,311,370	15,990,258	201,321,112	0-	201,321,112
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	222,845	222,845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	375	375
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	0-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	112,644	112,644
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	917,810	917,810
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1,577,325	1,577,325
Investicione nekretnine	-	-	-	1,397	1,397
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	0-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	164,592	164,592
Ostala sredstva	1,183,794	316,126	867,668	-	867,668
Bilansna izloženost	238,896,547	16,339,731	222,556,816	109,675,318	332,232,134
Date garancije i jemstva	59,526,594	297,235	59,229,359	-	59,229,359
Preuzete buduće obaveze	70,276,723	-	70,276,723	-	70,276,723
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	603,796,597	603,796,597
Vanbilansna izloženost	129,803,317	297,235	129,506,082	603,796,597	733,302,679
Ukupna izloženost	368,699,864	16,636,966	352,062,898	713,471,915	1,065,534,813

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, vrste proizvoda i sl.
- sredstva obezbeđenja, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i sredstava obezbeđenja koji se odnose na te izloženosti

Kontrolu i ublažavanje rizika koncentracije Banka vrši aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom i uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji omogućavaju diversifikaciju portfolija.

U proces odlučivanja o odobravanju velikih izloženosti uključeni su Upravni odbor, Kreditni odbor, kao i relevantni organizacioni delovi u okviru UniCredit grupacije, što predstavlja još jedan vid kontrole rizika koncentracije.

Posebним internim aktima se definišu vrste limita koji se koriste za upravljanje ovim rizikom (regulatorni i interni), kao i način njihovog praćenja i postupak u slučaju prekoračenja ili opasnosti da do istog dođe.

Odgovarajući limiti izloženosti se uspostavljaju odlukom Izvršnog odbora, a u skladu sa Grupnim smernicama, i to prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica i prema privrednim granama. Praćenje usklađenosti sa limitima vrši se najmanje kvartalno, o čemu se izveštava i Upravni odbor Banke u sklopu redovnog CRO izveštaja za Upravni odbor, kao i Kreditni odbor u sklopu redovnog kvartalnog izveštaja o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview).

Koncentracija prema instrumentima obezbeđenja prati se redovno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, koja o tome izveštava Izvršni odbor u sklopu redovnog izveštavanja o sredstvima obezbeđenja u portfoliju Banke.

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja dati su u sledećim tabelama:

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Sa stanjem na dan 31.12.2017.										
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	76,678,820	121,120	424,181	978,203	78,202,324	166,639	838,075	77,197,610	66,214,671	1,088,981
Stambeni krediti	26,643,951	9,491	393,939	141,651	27,189,031	137,563	28,712	27,022,756	65,692,056	1,081,571
Potrošački i gotovinski krediti	46,842,772	27,512	23,618	791,366	47,685,268	23,618	773,960	46,887,690	508,321	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,183,294	83,021	2,259	32,860	3,301,434	2,259	31,368	3,267,807	0	0
Ostala potraživanja	8,803	1,096	4,366	12,326	26,591	3,199	4,035	19,357	14,293	7,410
Potraživanja od privrede	300,459,694	3,484,889	12,259,145	423,954	316,627,681	7,614,261	1,122,350	307,891,070	132,856,728	12,452,572
Velika preduzeća	175,535,117	3,346,763	9,251,618	4,391	188,137,889	6,244,127	539,735	181,354,027	83,088,680	7,636,235
Mala i srednja preduzeća	83,816,166	136,531	2,113,844	406,866	86,473,407	1,362,076	535,105	84,576,226	30,346,414	2,150,701
Javna preduzeća	17,439,986	395	888,690	46	18,329,118	3,066	36,673	18,289,379	19,421,635	2,665,636
Potraživanja od ostalih klijenata	23,668,424	1,200	4,992	12,650	23,687,267	4,992	10,837	23,671,438	0	0
Ukupna izloženost	377,138,514	3,606,009	12,683,326	1,402,156	394,830,005	7,780,900	1,960,426	385,088,680	199,071,399	13,541,553
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	377,138,514	3,606,009	0	0	380,744,523	0	1,499,842	379,244,681	199,071,399	0
od čega: restrukturirana	1,490,233	4,331	0	0	1,494,564	0	16,035	1,478,529	2,658,438	0
Problematična potraživanja	0	0	12,683,326	1,402,156	14,085,482	7,780,900	460,583	5,843,999	0	13,541,553
od čega: restrukturirana	0	0	11,234,996	119,536	11,354,532	7,049,203	39,884	4,265,445	0	11,365,502
Ukupna izloženost	377,138,514	3,606,009	12,683,326	1,402,156	394,830,005	7,780,900	1,960,426	385,088,680	199,071,399	13,541,553

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(u hiljadama dinara)

	Neobezvređena		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	65,466,418	0	3,268,680	859,915	69,595,013	2,979,351	769,271	65,846,391	20,051,695	437,005
Stambeni krediti	24,372,119	0	588,057	150,595	25,110,771	299,974	35,176	24,775,621	19,959,940	433,825
Potrošački i gotovinski krediti	37,868,529	0	1,938,764	626,541	40,433,834	1,938,764	655,744	37,839,326	86,106	389
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,194,735	0	388,045	59,372	3,642,152	388,045	59,070	3,195,037	0	0
Ostala potraživanja	31,035	0	353,814	23,407	408,256	352,568	19,280	36,408	5,648	2,791
Potraživanja od privrede	277,899,742	0	20,318,568	886,541	299,104,851	11,238,993	1,649,351	286,216,507	54,383,330	8,863,477
Velika preduzeća	150,586,989	0	10,081,888	19,071	160,687,948	5,976,120	648,996	154,062,832	31,628,786	3,496,209
Mala i srednja preduzeća	67,112,420	0	4,729,409	854,689	72,696,518	3,524,322	908,221	68,263,976	11,655,580	1,175,997
Javna preduzeća	21,213,150	0	5,495,461	7,505	26,716,115	1,726,741	80,952	24,908,422	11,098,963	4,191,271
Potraživanja od ostalih klijenata	38,987,183	0	11,811	5,276	39,004,270	11,811	11,182	38,981,277	0	0
Ukupna izloženost	343,366,160	0	23,587,248	1,746,455	368,699,864	14,218,344	2,418,622	352,062,898	74,435,024	9,300,483
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	343,366,160	0	0	0	343,366,160	0	1,516,868	341,849,292	74,435,024	0
od čega: restrukturirana	1,954,772	0	0	0	1,954,772	0	6,782	1,947,990	1,739,676	0
Problematična potraživanja	0	0	23,587,248	1,746,455	25,333,704	14,218,344	901,754	10,213,606	0	9,300,483
od čega: restrukturirana	0	0	16,087,763	101,205	16,188,968	8,016,142	51,079	8,121,746	0	7,994,222
Ukupna izloženost	343,366,160	0	23,587,248	1,746,455	368,699,864	14,218,344	2,418,622	352,062,898	74,435,024	9,300,483

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane prema granskoj i geografskoj koncentraciji dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematicna potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematicna potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematicna potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	74,810,422	538,915	535,657	297,661	1,028,244	408,214
Stambeni krediti	26,490,486	264,218	43,700	110,107	91,308	110,243
Potrošački i gotovinski krediti	45,129,160	259,054	472,626	177,387	894,313	279,084
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,181,773	12,760	19,220	5,901	41,951	11,140
Ostala potraživanja	9,004	2,883	111	4,267	672	7,747
Potraživanja od privrede*	239,751,520	11,825,667	11,433,053	290,438	13,944,491	463,145
Sektor A	5,125,606	78,561	1,439,863	1,691	580,864	38,071
Sektor B, C i E	70,959,313	10,577,178	3,797,493	7,443	7,559,781	230,067
Sektor D	4,127,882	271,565	51379,44869	0	167,735	0
Sektor F	23,784,397	35,302	856,430	2,112	1,492,557	23,094
Sektor G	64,864,145	229,220	4,240,132	42,898	2,833,492	14,774
Sektor H, I i J	23,319,711	6,555	695,227	28,817	486,951	19,833
Sektor L, M i N	28,166,845	87,341	193,561	17,970	394,538	675
Potraživanja od ostalih klijenata	19,403,621	539,945	158,967	189,507	428,575	136,631
Ukupna izloženost	314,561,942	12,364,581	11,968,709	588,099	14,972,735	871,358

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematicna potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematicna potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematicna potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	425,617	157,595	0	0	0	0
Stambeni krediti	27,948	51,022	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	374,185	99,460	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	23,372	5,318	0	0	0	0
Ostala potraživanja	113	1,795	0	0	0	0
Potraživanja od privrede*	3,762,065	92,574	0	0	35,053,453	11,275
Sektor A	3	0	0	0	0	0
Sektor B, C i E	1,168,818	56,804	0	0	0	0
Sektor D	0	19	0	0	0	0
Sektor F	395,383	109	0	0	0	0
Sektor G	711,271	8,124	0	0	0	0
Sektor H, I i J	94,497	5,260	0	0	0	0
Sektor L, M i N	14,021	2,886	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	1,378,072	19,372	0	0	35,053,453	11,275
Ukupna izloženost	4,187,683	250,169	0	0	35,053,453	11,275

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	22,920,093	1,356,707	12,811,950	801,590	14,135,710	991,832
Stambeni krediti	12,034,341	389,893	4,326,666	106,678	4,067,896	113,298
Potrošački i gotovinski krediti	9,812,500	676,074	7,913,888	539,126	9,439,404	694,293
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1,064,856	165,450	553,292	83,021	625,479	85,793
Ostala potraživanja	8,395	125,290	18,104	72,765	2,931	98,448
Potraživanja od privrede*	235,319,010	20,178,658	4,096,515	392,423	5,045,612	302,812
Sektor A	5,709,813	125,309	214,921	14,802	71,577	12,005
Sektor B, C i E	71,049,702	14,500,162	931,598	33,928	1,408,855	86,907
Sektor D	2,767,080	309,474	11	0	14,752	0
Sektor F	21,950,605	738,152	323,320	1,653	260,755	10,367
Sektor G	57,569,742	950,681	1,355,648	178,749	1,173,259	61,822
Sektor H, I i J	25,772,968	57,854	473,640	52,818	522,917	7,740
Sektor L, M i N	23,620,140	1,102,761	268,102	8,041	144,172	6,933
Potraživanja od ostalih klijenata	26,878,961	2,394,266	529,274	102,433	1,449,324	117,037
Ukupna izloženost	258,239,103	21,535,365	16,908,465	1,194,013	19,181,321	1,294,644

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	15,580,121	974,763	0	0	18,545	3,703
Stambeni krediti	3,927,769	128,784	0	0	15,447	0
Potrošački i gotovinski krediti	10,702,473	655,283	0	0	263	529
Transakcioni krediti i kreditne kartice	948,314	110,936	0	0	2,795	2,217
Ostala potraživanja	1,565	79,761	0	0	40	957
Potraživanja od privrede*	4,251,415	323,169	0	0	29,187,191	8,046
Sektor A	69,400	12,248	0	0	0	0
Sektor B, C i E	1,180,203	51,563	0	0	12	18
Sektor D	1,347	33	0	0	0	0
Sektor F	255,036	2,343	0	0	7	0
Sektor G	1,364,638	100,892	0	0	0	0
Sektor H, I i J	289,581	7,889	0	0	3,000	0
Sektor L, M i N	232,478	5,546	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	858,731	142,655	0	0	29,184,172	8,028
Ukupna izloženost	19,831,536	1,297,932	0	0	29,205,735	11,749

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	74,156,998	2,045,441	404,775	192,726	0	229,112	116,436	283,315	267,608	505,913
Stambeni krediti	26,301,074	257,908	65,017	29,443	0	99,906	19,550	24,785	15,843	375,506
Potrošački i gotovinski krediti	44,693,293	1,691,342	329,042	156,606	0	125,982	90,682	249,385	234,552	114,383
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,154,057	95,321	10,395	6,542	0	2,975	4,005	8,723	10,705	8,711
Ostala potraživanja	8,574	869	321	135	0	250	2,199	422	6,508	7,312
Potraživanja od privrede	294,699,827	8,430,445	795,064	19,246	0	3,470,997	192,530	54,754	63,981	8,900,837
Velika preduzeća	172,438,976	5,825,353	617,529	22	0	2,052,535	106	58	71	7,203,240
Mala i srednja preduzeća	81,258,047	2,604,454	70,972	19,224	0	519,533	192,425	47,262	63,910	1,697,580
Javna preduzeća	17,440,290	91	0	0	0	888,690	0	29	0	17
Potraživanja od ostalih klijenata	23,562,514	547	106,564	0	0	10,238	0	7,405	0	0
Ukupna izloženost	368,856,826	10,475,886	1,199,839	211,971	0	3,700,109	308,966	338,069	331,589	9,406,750
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	368,856,826	10,475,886	1,199,839	211,971	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	1,449,539	21,420	14,461	9,144	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	3,700,109	308,966	338,069	331,589	9,406,750
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	3,359,094	55,251	10,284	15,548	7,914,356
Ukupna izloženost	368,856,826	10,475,886	1,199,839	211,971	0	3,700,109	308,966	338,069	331,589	9,406,750

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

** U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	63,735,557	1,423,189	285,219	22,453	0	208,622	177,000	186,259	266,484	3,290,230
Stambeni krediti	24,005,378	273,472	89,971	3,298	0	100,463	36,096	5,936	29,596	566,561
Potrošački i gotovinski krediti	36,614,969	1,052,761	184,789	16,010	0	103,941	135,517	161,569	195,563	1,968,716
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,084,543	96,720	10,356	3,116	0	3,857	4,776	18,477	37,825	382,481
Ostala potraživanja	30,668	236	102	29	0	361	610	277	3,500	372,472
Potraživanja od privrede	271,097,964	4,946,297	1,843,569	11,913	0	1,236,175	7,644,907	99,515	423,964	11,800,548
Velika preduzeća	147,374,325	3,201,023	11,541	100	0	762,032	7,367,154	7,388	40,560	1,923,824
Mala i srednja preduzeća	65,347,573	1,707,120	45,915	11,812	0	457,187	277,753	92,127	383,390	4,373,641
Javna preduzeća	21,213,139	0	11	0	0	6,689	0	0	14	5,496,263
Potraživanja od ostalih klijenata	37,162,927	38,155	1,786,102	0	0	10,268	0	0	0	6,819
Ukupna izloženost	334,833,521	6,369,486	2,128,787	34,366	0	1,444,797	7,821,907	285,774	690,448	15,090,777
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	334,833,521	6,369,486	2,128,787	34,366	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	1,797,209	156,907	655	0	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	1,444,797	7,821,907	285,774	690,448	15,090,777
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	894,623	7,307,568	70,311	291,805	7,624,660
Ukupna izloženost	334,833,521	6,369,486	2,128,787	34,366	0	1,444,797	7,821,907	285,774	690,448	15,090,777

Način na koji Banka identifikuje i definiše problematična i restrukturirana potraživanja definisan je kroz načela upravljanja lošom aktivom banke u okviru Pravilnika o upravljanju rizicima.

Banka lošu aktivu definiše na klijentskom nivou primenjujući osnovna načela identifikacije u skladu sa pojmom problematičnih potraživanja definisanim na osnovu odluke kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U tom smislu klijenti kojima je dodeljen interni rejting 8-, 9 i 10, čine lošu aktive Banke. Navedene rejting kategorije se odnose na klijente kod kojih je prisutan neki od indikatora statusa neizmirenja obaveza u skladu sa internom regulativom¹, a koji upućuje na situaciju po kojoj je dužnik:

- a) u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili
- b) prema proceni banke nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja (tzv. Unlikely-to-pay status²).³

U okviru Sektora za upravljanje rizicima, posebna pažnja je posvećena upravljanju lošom aktivom preko odgovarajućih organizacionih jedinica za upravljanje problematičnim plasmanima kao odvojenim funkcionalnim delovima specijalizovanim za segmente fizičkih lica i malih pravnih lica (Retail), kao i za velika privredna društva (Corporate).

Ovakva organizaciona struktura je usklađena sa standardima i najboljom praksom UniCredit Grupe kroz jasnu specijalizaciju u kreditnom procesu, posvećene strukture koje obezbeđuju ranu identifikaciju plasmana sa znacima povećanog kreditnog rizika i sveobuhvatno praćenje kreditnog portfolija, kao i restrukturiranje i upravljanje spornim plasmanima, kao i krajnju naplatu potraživanja prinudnim putem.

Striktnim odvajanjem funkcionalnosti odobrenja, praćenja i restrukturiranja plasmana, povećava se efikasnost procesa i otvara mogućnost za pravovremenu i intenzivnu akciju usmerenu na stvaranje uslova za rešavanje ugroženih plasmana i njihov povratak u redovan portfolio, ili ako to nije moguće poboljšanje pozicije Banke u postupku naplate potraživanja.

Osnovna načela i principi u upravljanju lošom aktivom kojima se Banka rukovodi su:

- Rana identifikacija upozoravajućih signala kod klijenata, adekvatno praćenje takvog portfolija i jasni kriterijumi za prelazak nadležnosti nad klijentom u okviru posebne službe koja se bavi problematičnim (i potencijalno problematičnim) plasmanima i klijentima;
- Proaktivno upravljanje problematičnim plasmanima i sprečavanje gubitaka;
- Upoznavanje sa faktorima koji su doveli do finansijskih poteškoća, analiza poslovnog plana i plana finansijske konsolidacije, potencijala za restrukturiranje plasmana i ostalih scenarija na raspolaganju, poštujući načelo vremenske vrednosti novca;
- Efikasnost u procesu naplate iz instrumenata obezbeđenja (sudskim i vansudskim putem), ukoliko su sve prethodno raspoložive opcije iscrpljene.

Nivo loše aktive banke koji se smatra prihvatljivim sa aspekta ciljanog nivoa (business-as-usual scenario), je utvrđen u budžetskom procesu, kao i procesu višegodišnjeg planiranja banke. Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi loše aktive u pretpostavkama blagog i izraženog stres scenarija. RAF proces predstavlja okvir za procenu i razumevanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive banke.

¹ Za detaljan pregled svih indikatora Default-a videti važeću verziju Metodologije za identifikaciju statusa neizmirenja obaveza.

² Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne.

³ Klijenti kod kojih su prisutni indikatori statusa neizmirenja obaveza su internom regulativom banke označeni i kao klijenti kod kojih su prisutni objektivni dokazi obezvređenja u skladu sa MRS 39.59., i za njih se obračunava iznos obezvređenja na individualnoj i kolektivnoj osnovi.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za privredu zadužen je za sprovođenje kreditnog monitoringa nad klijentima Banke koji pripadaju Standard portfoliju i portfoliju klijenata sa povišenim rizikom (tzv. Watch list portfolio). Kreditni monitoring klijenata se sastoji iz 2 međusobno povezana procesa: Identifikacije signala upozorenja i sistematski nadzor klijenata sa povišenim rizikom. Proces identifikacije signala predstavlja dnevni proces uočavanja signala upozorenja kod klijenata koji pripadaju Standard portfoliju putem web aplikacije (Anomaly management Tool-om). U zavisnosti od identifikacije rizika koji sugeriše uočeni signal i datih komentara u okviru navedene web aplikacije od strane Saradnika za rad sa privredom iz Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Saradnika za kreditno odobrenje privredi iz Direkcije za kreditna odobrenja za privredu, klijent se klasifikuje na jednu od „watch“ lista (WL1, WL2) ili se vrši potencijalni transfer klijenta u „restructuring“ ili „workout“ nadležnost ili nazad u standardni portfolio. Sistemski nadzor je proces klasifikacije rizičnih klijenata na jednu od „watch“ listi (WL1 ili WL2) u cilju definisanja strategija i praćenje njihove implementacije koje imaju za cilj umanjeње identifikovanih rizika.

Odbor za praćenje rizičnih klijenata je telo čija je uloga da donese odluku o daljim akcijama koje će biti preduzete prema rizičnom/WL klijentu, kako bi se umanjio potencijalni gubitak za Banku. Učestalost održavanja Odbora za praćenje rizičnih klijenata je mesečna, a po potrebi i češća. Postupak identifikacije, klasifikacije, akcioni planovi i praćenje rizičnih/WL klijenata, kao i uloge i odgovornosti Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektora za upravljanje rizicima detaljno se razrađuju posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje problematičnih/rizičnih klijenata Banke. Praćenje se vrši i u okviru Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom (Odeljenje za praćenje kreditnog portfolija stanovništva i naplatu) kroz EAL i WL za Small Business klijente sa manje od 90 dana docnje. Za fizička lica praćenje problematičnih klijenata vrši se kroz 3 kategorije: PDL, WL1 i WL2, automatskom klasifikacijom klijenata fizičkih lica.

Nadležnosti za donošenje odluka o klijentima koji su identifikovani na „watch“ listi su usklađene sa *Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima*.

Potencijalni uzroci problema koji mogu biti evidentirani kao signali upozorenja koji bi uticali na klasifikaciju klijenta u WL mogu biti: docnja u izmirivanju obaveza, blokada računa, problemi likvidnosti, interni rejting, pogoršanje finansijskog položaja, pogoršanje tržišne pozicije klijenta, negativne informacije iz javnih medija, kašnjenje godišnjeg pregleda poslovanja (review) i sl. Detaljan pregled svih signala upozorenja definisan je posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje problematičnih/rizičnih klijenata Banke.

Politikom za praćenje kreditnog portfolija za privredu, definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je klijent identifikovan kao rizičan/WL klijent. Obavezne akcije su definisane u odnosu na klasifikaciju klijenata (WL1 i WL2) i podrazumevaju promenu dinamike ponovnog pregleda klijenta, ažuriranje internog rejtinga, promena dinamike dostavljanja finansija, promena strategije, provera pravne valjanosti i mogućnosti aktivacije sredstava obezbeđenja, ažuriranje procene sredstava obezbeđenja, preispitivanje kamata i naknada i prilagođavanje nivou rizika.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za stanovništvo, u skladu sa relevantnim internim dokumentima prati problematične klijente, fizička lica i mala privredna društva (Small Business klijente).

U okviru Sektora za upravljanje rizicima ustanovljena je redovna elektronska evidencija dana docnje koji se javljaju pri naplati dospelih potraživanja. Takav pregled dostupan je svim zaposlenima u Sektoru za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektoru za poslove sa stanovništvom, kao i u Sektoru za upravljanje rizicima, i kontrola dana kašnjenja vrši se na nedeljnoj bazi.

Svake nedelje, klijenti koji se nađu na takvoj listi moraju biti kontaktirani od strane Saradnika za rad sa privredom/Saradnika za rad sa stanovništvom koji će klijentu skrenuti pažnju na iznos dugovanja, kao i na dane docnje. Ako do sledećeg pregleda iste liste, klijent i dalje ne izmiri svoje obaveze, Saradnik za rad sa privredom/Saradnik za rad sa stanovništvom postupuje dalje u skladu sa internim procedurama i pravilima.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima su jasno definisana pravila na osnovu kojih se nakon određenog dana docnje pokreće prinudna naplata sa računa klijenta, pri čemu se u određenim situacijama postupak prinudne naplate može odložiti donošenjem zajedničke odluke svih uključenih organizacionih jedinica.

U cilju efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, posebne organizacione jedinice u okviru Sektora za upravljanje rizicima bave se klijentima koji ne mogu blagovremeno da izvršavaju postojeće obaveze prema Banci ili za koje je procenjeno da će imati problema sa izvršavanjem postojećih obaveza prema Banci, te je potrebno restrukturiranje obaveza, kao i klijentima kod kojih je cilj maksimizacija povraćaja spornih plasmana (workout) koristeći raspoložive mogućnosti naplate (prevashodno sredstva obezbeđenja). Osnove procesa upravljanja problematičnim kreditima koji su transferisani u nadležnost Odeljenja za naplatu problematičnih plasmana privredi, Službe za restrukturiranje plasmana privredi ili Odeljenja za problematične plasmane stanovništvu (u daljem tekstu: RWO), kao i organizacija ove funkcije kreditnog procesa, definišu se posebnim internim aktom koji se odnosi na upravljanje ovom vrstom plasmana, tj. klijenata.

Osnovni razlozi odvojenog upravljanja problematičnim plasmanima, koji se preko funkcije praćenja problematičnih plasmana transferišu u RWO, su:

- Blagovremena identifikacija povećanog kreditnog rizika i optimalan pristup u izboru strategije za takve klijente
- Profesionalno upravljanje problematičnim kreditima i smanjenje mogućnosti neočekivanih i nepredviđenih značajnih potreba za rezervisanjem za potencijalne gubitke, što može imati značajan uticaj na rezultat Banke
- Problematične situacije se znatno razlikuju u odnosu na upravljanje kreditnim rizikom klijenata u standardnom portfoliju, u smislu intenziteta kao načina upravljanja plasmanom (problematični klijenti zahtevaju češće praćenje, kontakte i analize u cilju nalaženja adekvatnog rešenja)

U okviru RWO-a postoji odvojenost u pristupu upravljanja klijentima u restrukturiranju u odnosu na sporne plasmane.

Za proces restrukturiranja karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente koji imaju otplatni kapacitet, odnosno kapacitet za restrukturiranje i potencijal za oporavak
- Banka radi na razvoju i sprovođenju sveobuhvatnih rešenja, strategija i akcionih planova, procene vrednosti imovine i smanjenje izloženosti, poboljšanje baze kolaterala, evaluacija alternativnih opcija za struktuiranje duga, smanjenje identifikovanih rizika, kako bi se prevazišle privremene slabosti u poslovanju dužnika i očuvao kontinuitet poslovanja
- Provera kreditne aplikacije, LLP efekata i pravnog statusa obezbeđenja uz podršku Odeljenja za pravne poslove
- Odgovornost za razvoj i implementaciju strategije za ovu vrstu klijenata imaju Služba za restrukturiranje plasmana privredi i Odeljenje za problematične plasmane stanovništvu u saradnji sa Sektorom za korporativno, investiciono bankarstvo/Sektorom za poslove sa stanovništvom (biznis funkcija)

Za workout proces (naplatu spornih plasmana) karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente kod kojih ne postoji mogućnost da se restrukturiraju ili restrukturiranje nije dalo rezultata
- Potrebno implementirati adekvatnu i održivu strategiju naplate plasmana kako bi dostigli najvišu moguću stopu naplate i obezbedili umanjeње gubitka Banke
- Detaljna provera ugovora i kolateral pozicije
- Osnovni cilj je likvidacija, odnosno zatvaranje svih plasmana
- Odgovornost za sve ove aktivnosti je na Odeljenju za naplatu spornih plasmana privredi i Odeljenju za problematične plasmane stanovništvu.

Podaci o problematičnim potraživanjima dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	78,202,324	1,004,714	1,402,384	79,565	441,325	2%	1,088,981
Stambeni krediti	27,189,031	166,275	535,589	51,462	147,274	2%	1,081,571
Potrošački i gotovinski krediti	47,685,268	797,578	814,984	28,047	271,204	2%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,301,434	33,627	35,119	56	15,687	1%	0
Ostala potraživanja	26,591	7,234	16,692	0	7,159	63%	7,410
Potraživanja od privrede**	316,627,681	8,736,611	12,683,099	11,274,968	7,800,158	4%	12,452,572
Sektor A	7,264,659	122,741	118,322	0	78,058	0%	111,797
Sektor B, C i E	94,356,897	7,145,939	10,871,492	10,699,779	6,914,898	12%	11,232,704
Sektor D	4,618,580	82,756	271,584	198,279	53,049	6%	28,433
Sektor F	26,589,383	134,360	60,616	5,201	42,667	0%	45,017
Sektor G	72,944,056	412,094	295,017	114,099	151,555	0%	90,342
Sektori H, I i J	24,656,852	96,413	60,466	10,450	32,592	0%	20,860
Sektori L, M i N	28,877,837	66,502	108,872	55,450	20,567	0%	200,842
Potraživanja od ostalih klijenata	57,319,417	675,805	896,730	191,709	506,772	2%	722,576
Ukupna izloženost	394,830,005	9,741,325	14,085,483	11,354,532	8,241,483	6%	13,541,553

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	69,595,013	3,748,622	4,128,595	162,928	3,284,622	6%	437,005
Stambeni krediti	25,110,771	335,151	738,652	34,452	310,991	3%	433,825
Potrošački i gotovinski krediti	40,433,834	2,594,508	2,565,305	116,621	2,172,424	6%	389
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,642,152	447,115	447,417	3,265	429,616	12%	0
Ostala potraživanja	408,256	371,848	377,221	8,591	371,591	92%	2,791
Potraživanja od privrede**	299,104,851	12,888,344	21,205,109	16,026,040	11,835,476	7%	8,863,477
Sektor A	6,230,076	165,120	164,364	9,265	114,864	3%	56,376
Sektor B, C i E	89,242,947	7,024,035	14,672,578	14,006,665	6,748,051	16%	7,911,319
Sektor D	3,092,696	92,808	309,506	206,671	67,727	10%	14,817
Sektor F	23,542,238	786,497	752,515	2,411	651,621	3%	312,506
Sektor G	62,755,430	1,292,065	1,292,143	161,349	1,051,203	2%	101,891
Sektori H, I i J	27,188,407	183,131	126,301	6,706	93,153	0%	17,695
Sektori L, M i N	25,388,174	1,125,655	1,123,281	1,026,730	1,050,351	4%	149,920
Potraživanja od ostalih klijenata	61,664,883	2,219,032	2,764,420	606,242	2,058,507	4%	298,954
Ukupna izloženost	368,699,864	16,636,966	25,333,704	16,188,968	15,120,098	7%	9,300,483

Podaci o promjenama problematičnih potraživanja u 2017., odnosno 2016. godini dati su u sledećim tabelama:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Utjecaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
			od čega: kupljeno	od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	4,128,596	902,467	0	3,520,820	1,264,333	0	2,256,486	(107,858)	0	1,402,384	961,059
S tamebni krediti	738,652	114,597	0	251,795	123,139	0	128,656	(65,866)	0	535,589	388,315
Potrošački i gotovinski krediti	2,565,305	741,265	0	2,449,606	731,904	0	1,717,703	(41,979)	0	814,984	543,780
Transakcioni krediti i kreditne kartice	824,638	29,913	0	819,419	409,291	0	410,128	(13)	0	35,119	19,432
Ostala potraživanja	0	16,692	0	0	0	0	0	0	0	16,692	9,532
Potraživanja od privrede	21,205,109	2,355,106	0	10,070,177	1,875,531	3,623,651	4,570,996	(806,940)	0	12,683,099	4,882,940
Velika preduzeća	10,100,959	1,975,305	0	2,463,455	713,901		1,749,554	(356,800)	0	9,256,009	3,008,833
Mala i srednja preduzeća	5,601,185	362,109	0	3,257,918	423,740	12,737	2,821,442	(184,665)	0	2,520,711	983,104
Javna preduzeća	5,502,966	50	0	4,348,804	737,890	3,610,914	0	(265,475)	0	888,737	885,637
Potraživanja od ostalih klijenata	0	17,642	0	0	0	0	0	0	0	17,642	5,366
Ukupna potraživanja	25,333,705	3,257,573	0	13,590,997	3,139,864	3,623,651	6,827,482	(914,798)	0	14,085,483	5,844,000

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2016-2017. Prilog broj 11 je sadržan u tabeli iznad, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Utjecaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
			od čega: kupljeno	od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	4,192,182	1,359,340	0	1,452,096	1,445,063	0	7,033	29,169	0	4,128,595	843,974
S tamebni krediti	857,485	118,375	0	248,668	248,441	0	227	11,460	0	738,652	427,662
Potrošački i gotovinski krediti	2,508,947	1,096,445	0	1,042,157	1,042,157	0	0	2,070	0	2,565,305	392,881
Transakcioni krediti i kreditne kartice	825,750	144,520	0	161,271	154,465	0	6,806	15,639	0	824,638	23,431
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	30,414,623	836,334	0	10,515,878	2,190,580	492,370	7,832,929	470,031	0	21,205,110	9,369,634
Velika preduzeća	15,388,421	341,577	0	5,855,701	1,114,915	288,507	4,452,279	226,662	0	10,100,959	4,115,440
Mala i srednja preduzeća	8,794,407	484,011	0	3,810,897	245,959	203,863	3,361,076	133,664	0	5,601,185	1,481,759
Javna preduzeća	6,231,795	10,746	0	849,280	829,706	0	19,574	109,705	0	5,502,966	3,772,435
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	34,606,805	2,195,674	0	11,967,974	3,635,643	492,370	7,839,962	499,200	0	25,333,705	10,213,608

13.2 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA INTERNU KLASIFIKACIJU POTRAŽIVANJA

U oblasti primene bazelskih standarda težište aktivnosti Banke bilo je prvenstveno na potvrđi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća i privrednih društava. U toku 2017. godine sprovedeno je kvartalno praćenje performansi PD (eng. probability of default) modela kao i validacija EAD (eng. exposure at default) modela, čime je potvrđena njihova prediktivna moć i kalibrisanost u odnosu na identifikovani nivo rizika u dosadašnjem poslovanju. U odnosu na preporuke interne validacije unapređena je kalibracija PD modela za segment malih preduzeća i preduzetnika.

Pored modela koji se odnose na primenu bazelskih standarda, tokom 2017. godine razvijena je nova familija modela za potrebe implementacije IFRS9 standarda: višegodišnji PD (eng. lifetime probability of default), LGD (eng. loss given default) i EAD (eng. exposure at default), kao i model za transfer između nivoa (eng. stage) kreditnog rizika. Novo-razvijeni modeli su korišćeni su za potrebe izračunavanja efekta prve primene IFRS 9 standarda, i biće u upotrebi od 1.1.2018. godine.

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa. Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 24 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuje klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojim su obezbeđena ta potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	3,628,524	7,707,605	65,463,811	1,402,384	66,214,671	1,088,981
Stambeni krediti	820,219	498,287	25,334,936	535,589	65,692,056	1,081,571
Potrošački i gotovinski krediti	2,740,734	6,985,056	37,144,493	814,984	508,321	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	66,700	224,046	2,975,569	35,119	0	0
Ostala potraživanja	871	215,75134	8,813	16,692	14,293	7,410
Potraživanja od privrede	294,598,834	8,836,088	509,661	12,683,099	132,856,728	12,452,572
Velika preduzeća	172,314,337	6,537,407	30,136	9,256,009	83,088,680	7,636,235
Mala i srednja preduzeća	81,174,647	2,298,652	479,398	2,520,711	30,346,414	2,150,701
Javna preduzeća	17,440,287	0,61	93	888,737	19,421,635	2,665,636
Potraživanja od ostalih klijenata	23669562.37	28	34	17,642	0	0
Ukupna potraživanja	298,227,358	16,543,693	65,973,472	14,085,483	199,071,399	13,541,553

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

** U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	3,014,084	6,497,493	55,954,841	4,128,595	20,051,695	437,005
Stambeni krediti	1,088,891	414,783	22,868,445	738,652	19,959,940	433,825
Potrošački i gotovinski krediti	1,851,337	5,864,594	30,152,598	2,565,305	86,106	389
Transakcioni krediti i kreditne kartice	72,018	217,358	2,905,359	447,417	0	0
Ostala potraživanja	1,838	758	28,439	377,221	5,648	2,791
Potraživanja od privrede	3,464,139	12,066,416	262,369,188	21,205,109	54,383,330	8,863,477
Velika preduzeća	3,069,141	8,356,253	139,161,595	10,100,959	31,628,786	3,496,209
Mala i srednja preduzeća	392,037	3,687,910	63,032,473	5,584,098	11,655,580	1,175,997
Javna preduzeća	2,683	1	21,210,466	5,502,965	11,098,963	4,191,271
Potraživanja od ostalih klijenata	277	22,253	38,964,653	17,087	0	0
Ukupna potraživanja	6,478,223	18,563,909	318,324,029	25,333,704	74,435,024	9,300,483

13.3 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA SREDSTVA OBEZBEĐENJA I SREDSTVA STEČENA NAPLATOM

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja Banka je objavila u okviru tačke 5.1. ovog dokumenta.

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izrada stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim objektima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost objekta,
- zaloga nad potraživanjima, vrednovanje do 70%,
- zaloga nad pokretnim stvarima, vrednovanje do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su Poslovnim pravilom Banke: "Politika za ublažavanje kreditnog rizika – Posebni lokalni standardi".

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralom, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Bazel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom. Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati.

U okviru procesa internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjene vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenje za upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom za ublažavanje kreditnog rizika, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani tačkama 53, 54, 156 i 185 Odluke o adekvatnosti kapitala. Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja. Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja potraživanja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Zaloze na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	327,042	0	66,976,609	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	7,290	0	66,766,337	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	317,990	0	190,330	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	1,762	0	19,941	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	4,654,624	0	100,039,502	0	8,345,646	24,361,466	6,305,155	0	1,602,907
Velika preduzeća	810,839	0	75,248,919	0	5,850,973	2605925.509	5,648,259	0	560,000
Mala i srednja preduzeća	3,512,062	0	24,790,583	0	2,494,673	0	656,897	0	1,042,901
Javna preduzeća	331,724	0	0	0	0	21,755,541	0	0	6.08793
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	4,981,667	0	167,016,111	0	8,345,646	24,361,466	6,305,155	0	1,602,907
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	4,948,206	0	159,379,807	0	5,139,493	21,695,831	6,305,155	0	1,602,907
od čega: restrukturirana	0	0	1,149,112	0	34,251	1474985	0	0	90
Problematična potraživanja	33,461	0	7,636,304	0	3,206,153	2,665,636	0	0	0
od čega: restrukturirana	297.3465	0	5,496,556	0	3,203,012	2665635.75	0	0	0
Ukupna izloženost	4,981,667	0	167,016,111	0	8,345,646	24,361,466	6,305,155	0	1,602,907

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

*** U okviru sektora malih I srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća I poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	108,469	0	20,380,231	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	22,963	0	20,370,803	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	84,348	0	2,148	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	1,158	0	7,280	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	3,979,324	0	38,835,360	0	3,317,989	12,313,038	4,676,220	0	124,876
Velika preduzeća	1,921,615	0	27,404,986	0	2,171,101	0	3,527,293	0	100,000
Mala i srednja preduzeća	1,710,926	0	9,163,498	0	783,350	0	1,148,927	0	24,876
Javna preduzeća	346,783	0	2,266,876	0	363,537	12,313,038	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	4,087,793	0	59,215,590	0	3,317,989	12,313,038	4,676,220	0	124,876
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	4,054,092	0	53,448,730	0	1,502,098	10,646,162	4,660,317	0	123,626
od čega: restrukturirana	0	0	1,134,872	0	18,310	0	0	0	0
Problematična potraživanja	33,701	0	5,766,860	0	1,815,891	1,666,876	15,903	0	1,250
od čega: restrukturirana	351	0	4,509,103	0	1,812,687	0	0	0	0
Ukupna izloženost	4,087,793	0	59,215,590	0	3,317,989	12,313,038	4,676,220	0	124,876

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja dati su u sledećoj tabeli:

Vrednost LTV* pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima	
	2017	2016
Ispod 50%	28,538,640	28,884,225
O d 50% do 70%	13,943,528	16,573,226
O d 70% do 90%	12,950,239	14,349,497
O d 90% do 100%	5,329,492	2,301,934
O d 100% do 120%	3,365,739	6,520,472
O d 120% do 150%	2,442,074	3,263,443
Preko 150%	27,876,679	20,222,612
Ukupno	94,446,391	92,115,409
Prosečan LTV pokazatelj	73.60%	77.40%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/kojima je to potraživanje obezbeđeno

Podaci o promenama sredstava stečena naplatom potraživanja prikazani su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	2,800	2,800
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	-2,127	-2,127
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	2,127	2,127

*U polju "od čega: ispravke vrednosti u toku perioda" prikazano je smanjenje ispravke vrednosti u toku 2017. godine

*Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljivanja odnose

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	348,021	348,021
Prodana u toku perioda	0	0	0	348,021	348,021
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	4,927	4,927
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	0	0

13.4 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA POSTUPAK UTVRĐIVANJA OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja Banka je objavila u okviru tačke 5. ovog dokumenta.

13.5 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA POLITIKU OTPISA POTRAŽIVANJA

Finansijska sredstva mogu se otpisati ukoliko se proceni da se ne mogu naplatiti odnosno da postoji mala verovatnoća njihove naplate.

Prilog 12 koji govori o promenama ispravki vrednosti potraživanja je detaljnije obradjen u napomenama uz Finansijske izveštaje na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, pa stoga nije prikazivan u ovom izveštaju.

Otpis finansijskih sredstava predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu pri čemu Banka razlikuje:

1. otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis
2. otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno odnosno da postoji mala verovatnoća naplate, ali se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva, osim dela zakonske zatezne kamate na čije obračunavanje bi Banka imala pravo i nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali sa čijim obračunom Banka odlučuje da prestane nakon sprovođenja navedenog otpisa. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (sem gore pomenute kamate čiji obračun i evidentiranje se obustavlja).

Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni).

S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis se u bilansnoj evidenciji sprovodi na teret formirane ispravke vrednosti potraživanja.

Nakon sprovođenja otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa, Banka prestaje sa daljim obračunom zatezne kamate i evidentiranjem iste u vanbilansnoj evidenciji.

U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog.

Na osnovu odluke nadležnog organa o otpisu sa otpustom duga finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje u bilansu Banke bez bilo kakvog daljeg evidentiranja. Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga sprovodi se u bilansu na teret ispravke vrednosti odnosno na teret rashoda Banke ukoliko potraživanje nije u celosti ispravljeno.

13.6 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA PRIHODE OD KAMATE I NJIHOVO PRIZNAVANJE

Prihodi od kamata po osnovu finansijskih sredstava obračunati su primenom metoda efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope predstavlja metod kojim se izračunava amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i odgovarajući prihodi po osnovu kamata se alociraju na odgovarajući period. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi u toku otplate finansijskog instrumenta na njegovu knjigovodstvenu vrednost.

Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstava obračunavaju se na neto vrednost sredstava primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređena finansijska sredstava obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisana finansijska sredstva bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), što je bliže objašnjeno Pravilnikom Banke za obračun rezervisanja prema MRS/MSFI i Metodologijom za identifikaciju statusa neizmirenja obaveza prema Bazelskim standardima.

Evidencionna kamata evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od kamate. Računovodstveno otpisana kamata koja je evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja. Za iznos naplaćene evidencione kao i računovodstveno otpisane kamate se isknjižavaju potraživanja i obaveze po osnovu evidencione/računovodstveno otpisane kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Podaci o obračunatim i naplaćenim prihodima od kamata dati su sledećim tabelama:

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	4,807,801	5,294,010	55,739	42,963
S tambeni krediti	911,466	977,174	11,140	7,343
Potrošački i gotovinski krediti	3,586,443	3,934,309	32,764	21,083
Transakcioni krediti i kreditne kartice	309,892	382,527	11,835	14,537
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	5,126,819	5,457,693	615,637	491,356
Velika preduzeća	2,618,288	2,725,540	179,652	79,241
Mala i srednja preduzeća	1,788,510	1,963,339	321,174	297,196
Preduzetnici	201,089	224,638	1,704	1,238
Poljoprivrednici	14,567	21,696	133	127
Javna preduzeća	504,365	522,480	112,974	113,554
Potraživanja od ostalih klijenata	4,914,571	4,841,720	38	37
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	14,013,825	14,922,998	0	0
od čega: restrukturirana	63,300	58,434	0	0
Problematična potraživanja	835,366	670,425	671,414	534,356
od čega: restrukturirana	356,897	94,933	323,418	248,365
Ukupna potraživanja	14,849,191	15,593,423	671.414*	534,356

*Prihodi od kamate na obezvređene plasmane uključuju, pored redovne kamate, naplatu evidencione zatezne kamate

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	3,976,853	4,042,789	43,816	40,889
Stambeni krediti	897,263	914,955	7,655	6,626
Potrošački i gotovinski krediti	2,789,744	2,801,647	33,860	32,116
Transakcioni krediti i kreditne kartice	289,846	326,187	2,301	2,147
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	5,993,566	6,132,857	421,667	264,391
Velika preduzeća	2,470,952	2,476,696	259,351	116,245
Mala i srednja preduzeća	1,942,903	2,004,151	29,106	9,643
Preduzetnici	186,668	211,779	607	49
Poljoprivrednici	1,071	1,125	24	18
Javna preduzeća	1,391,972	1,439,107	132,579	138,436
Potraživanja od ostalih klijenata	5,402,613	6,129,133	516	3,190
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	14,727,707	15,511,689	0	0
od čega: restrukturirana	110,284	114,067	0	0
Problematična potraživanja	645,325	793,090	465,999	308,470
od čega: restrukturirana	502,341	175,358	411,111	254,461
Ukupna potraživanja	15,373,032	16,304,779	465,999	308,470

13.7 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA RESTRUKTURIRANA POTRAŽIVANJA

Pod restrukturiranjem potraživanja podrazumeva se odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni deo tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Ustupci se mogu identifikovati na najmanje jedan od sledećih načina:

- Modifikacija postojećih ugovorenih uslova promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu:
 - na inicijalno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamata i dr.) ili
 - na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,
- Delimično ili totalno refinansiranje potraživanja

Pod refinansiranjem potraživanja se podrazumeva nastanak novog potraživanja Banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Mere restrukturiranja se primenjuju kako na performing klijente tako i na non-performing klijente. Neke od najčešće primenjenih mera restrukturiranja su:

- Izmene ugovora o kreditu kao što su:
 - produženje roka inicijalno odobrenog plana otplate kredita,
 - promena iznosa i rasporeda otplate,
 - uvođenje grejs perioda,
 - promena kamatne stope,

- promena sredstava obezbeđenja (uvođenje dodatnih sredstava obezbeđenja, odustajanje od nekih postojećih sredstava obezbeđenja itd.),
 - uspostavljanje i/ili promena ugovornih naknadnih uslova (finansijskih i nefinansijskih);
- Refinansiranje – konsolidacija dospelih i nedospelih obaveza putem novog kredita ili konsolidacija nekoliko plasmana u jedan novi
 - Moratorijum otplate glavnice ili kamate ili dela glavnice ili dela kamate
 - FX konverzija – zamena plasmana sa valutnom klauzulom dinarskim plasmanima u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
 - Konverzija plasmana sa karakteristikama revolvinga (kreditne kartice, dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu, revolving krediti sa jednokratnim vraćanjem) u plasmane sa anuitetnim planom otplate u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
 - Standstill Agreement
 - Unapred pripremljen plan reorganizacije (UPPR)
 - Pripis dospelih obaveza nedospeloj glavnici

Ovim se mere restrukturiranja ne iscrpljuju, već se može raditi i kombinacija različitih mera ili njihovo prilagođavanje specifičnim okolnostima. Tokom 2017. godine Banka je primenila izmene ugovora o kreditu po većini navedenih stavki u različitim varijantama.

Nadležni službenici u delokrugu svojih ovlašćenja, regulisanih internim aktima Banke, odlučuju o primeni određenih mera restrukturiranja pri čemu se definiše i da li je određena mera sa gubitkom ili ne. Ukoliko je mera restrukturiranja sa gubitkom, automatski se formira default događaj i klijent postaje non-performing. Klijentu se dodeljuje default rejting (8-) i on ostaje u statusu non-performing minimum godinu dana. Za vreme trajanja statusa non-performing na klijentu će se formirati obezvređenje na način na koji se formira obezvređenje i za ostale non-performing izloženosti. Nakon isteka godinu dana, Risk Manager procenjuje kreditnu sposobnost klijenta i odlučuje o prekidu default status-a klijenta koji je proizvod unošenja mere restrukturiranja sa gubitkom. Ukoliko je status default-a prekinut, klijent postaje performing i ulazi u period posmatranja (forbearance probation period) koji traje dve godine.

U toku trajanja forbearance probation perioda od dve godine klijent bi trebalo da ispuni uslove za izlazak iz forbearance statusa kroz otplatu materijalno značajnog dela ukupnog iznosa duga i da klijent nije u docnji duže od 30 dana sve vreme trajanja probnog perioda.

Ukoliko je mera restrukturiranja bez gubitka po Banku, klijent ostaje performing i pokreće se forbearance probation period u trajanju od dve godine, dok ostaju isti uslovi za izlazak iz forbearance probation perioda.

Praćenje plasmana i klijenata koji imaju primenjene mere restrukturiranja vrši se kroz redovan review proces koji se za navedene klijente sprovodi na maksimalno 6 meseci, sa svrhom da se proceni poslovanje klijenta, sprovođenje plana restrukturiranja plasmana i adekvatnost postojeće strategije, kao i da isprate sprovedene aktivnosti i njihovu usklađenost sa definisanim rokovima. Ukoliko je bilo nekih materijalnih izmena i potrebe za izveštavanjem nosioca kreditne nadležnosti (ili za donošenjem odluka), kreditni fajl se obrađuje i na kraći vremenski period od šest meseci (u zavisnosti od konkretne situacije). Praćenje se takođe vrši kroz sedmične monitoring overdue liste, kroz mesečne i kvartalne interne i eksterne izveštaje.

Praćenje sprovedenih mera restrukturiranja, kao i njihovih efekata se sprovodi ili kroz interno razvijenu aplikaciju koja je usklađena sa svim neophodnim pravilima vezanim za proces restrukturiranja ili praćenjem i kontrolom sprovođenja odobrene strategije restrukturiranja. U odnosu na prethodni period, Banka je unapredila način praćenja restrukturiranih plasmana i istovremeno uskladila sa pravilima regulatora i Grupe. Banka nije imala transakcije koje podrazumevaju konverziju duga u kapital tokom perioda izveštavanja u okviru aktivnosti restrukturiranja.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembar 2017. godine dati su u sledećoj tabeli:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	78,202,324	1,004,714	273,176	79,565	25,926	0%	374,506
Stambeni krediti	27,189,031	166,275	182,489	51,462	13,818	1%	374,506
Potrošački i gotovinski krediti	47,685,268	797,578	90,603	28,047	12,052	0%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,301,434	33,627	57	56	55	0%	0
Ostala potraživanja	26,591	7,234	27	0	0	0%	0
Potraživanja od privrede**	316,627,681	8,736,611	12,575,921	11,274,968	7,079,196	4%	13,649,434
Sektor A	7,264,659	122,741	0	0	0	0%	0
Sektor B, C i E	94,356,897	7,145,939	11,291,914	10,699,779	6,812,555	12%	12,896,519
Sektor D	4,618,580	82,756	198,279	198,279	48,280	4%	0
Sektor F	26,589,383	134,360	26,041	5,201	3,825	0%	57,105
Sektor G	72,944,056	412,094	753,911	114,099	78,412	1%	513,391
Sektori H, I i J	24,656,852	96,413	30,802	10,450	7,010	0%	1492.75602
Sektori L, M i N	28,877,837	66,502	76,882	55,450	8,751	0%	163,503
Potraživanja od ostalih klijenata	57,319,417	675,805	198,093	191,709	120,363	0%	17,424
Ukupna izloženost	394,830,005	9,741,325	12,849,097	11,354,532	7,105,122	4%	14,023,940

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	69,595,013	3,748,622	352,328	162,928	130,887	3%	106,310
Stambeni krediti	25,110,771	335,151	160,188	34,452	15,843	1%	106,310
Potrošački i gotovinski krediti	40,433,834	2,594,508	180,271	116,621	103,193	0%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,642,152	447,115	3,278	3,265	3,261	0%	0
Ostala potraživanja	408,256	371,848	8,591	8,591	8,591	2%	0
Potraživanja od privrede**	299,104,851	12,888,344	17,791,411	16,026,040	7,943,116	30%	9,627,588
Sektor A	6,230,076	165,120	9,272	9,265	8,202	0%	9,230
Sektor B, C i E	89,242,947	7,024,035	14,695,276	14,006,665	6,355,800	16%	8,498,172
Sektor D	3,092,696	92,808	206,671	206,671	64,600	7%	0
Sektor F	23,542,238	786,497	43,088	2,411	1,134	0%	33,880
Sektor G	62,755,430	1,292,065	1,175,119	161,349	90,345	2%	926,430
Sektori H, I i J	27,188,407	183,131	15,602	6,706	4,410	0%	0
Sektori L, M i N	25,388,174	1,125,655	1,033,368	1,026,730	964,903	4%	129,901
Potraživanja od ostalih klijenata	61,664,883	2,219,032	613,014	606,242	453,722	1%	29,976
Ukupna izloženost	368,699,864	16,636,966	18,143,739	16,188,968	8,074,003	33%	9,733,898

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija doznoj	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	30,664	52,563	0	38,930	11,518	236	0	139,264	273,176
Stambeni krediti	25,339	37,499	0	10,883	0	0	0	108,768	182,489
Potrošački i gotovinski krediti	5,320	15,038	0	28,047	11,518	211	0	30,469	90,603
Transakcioni krediti i kreditne kartice	4.80029	26.34076	0	0	0	25	0	0	57
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	26.96201	27
Potraživanja od privrede	765,582	2,984,784	0	21,587	48,209	3,114	0	8,752,646	12,575,921
Velika preduzeća	114,475	2,473,517	0	0	0	0	0	7,061,464	9,649,456
Mala i srednja preduzeća	651,107	21,236	0	21,587	48,209	3,114	0	802,500	1,547,752
Javna preduzeća	0	490,032	0	0	0	0	0	888,682	1,378,713
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	796,246	3,037,348	0	60,517	59,727	3,350	0	8,891,910	12,849,096

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

* U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2016.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija doznoj	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	89,608	28,911	0	26,254	3,126	52,910	0	151,521	352,328
Stambeni krediti	47,803	2,828	0	12,805	0	305	0	96,448	160,188
Potrošački i gotovinski krediti	36,855	25,638	0	13,448	3,126	46,135	0	55,070	180,271
Transakcioni krediti i kreditne kartice	509	311	0	0	0	2,455	0	3	3,278
Ostala potraživanja	4,441	135	0	0	0	4,015	0	0	8,591
Potraživanja od privrede	2,775,049	1,228,482	0	20,133	10,149	57	0	13,757,542	17,791,411
Velika preduzeća	1,631,079	1,081,234	0	0	0	0	0	7,077,653	9,789,966
Mala i srednja preduzeća	1,143,970	140,562	0	20,133	10,149	57	0	747,206	2,062,077
Javna preduzeća	0	6,686	0	0	0	0	0	5,932,682	5,939,369
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	2,864,657	1,257,393	0	46,387	13,274	52,966	0	13,909,063	18,143,739

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja za 2017. godinu dati su u sledećoj tabeli:

	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	352,328	47,861	120,242	(6,772)	0	273,176	247,249
Stambeni krediti	160,188	41,579	12,522	(6,756)	0	182,489	168,671
Potrošački i gotovinski krediti	180,271	6,235	95,888	(16)	0	90,603	78,550
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,278	47	3,268	0	0	57	1
Ostala potraživanja	8,591	0	8,564	0	0	27	27
Potraživanja od privrede	17,791,411	2,125,791	6,743,823	(597,457)	0	12,575,921	5,496,725
Velika preduzeća	9,789,966	1,975,029	1,782,099	(333,439)	0	9,649,456	3,471,467
Mala i srednja preduzeća	2,062,077	150,762	604,933	(60,155)	0	1,547,752	651,288
Javna preduzeća	5,939,369	0	4,356,791	(203,864)	0	1,378,713	1,373,970
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	18,143,739	2,173,652	6,864,065	(604,229)	0	12,849,096	5,743,974

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2016-2017. , s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

14. IZVEŠTAJI ZA BANKARSKU GRUPU

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. Banka posebno priprema, po metodu pune konsolidacije, i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje.

Podaci i informacije koje se odnose na kapital Bankarske grupe kao i podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala bankarske grupe prikazani su u prvom delu izveštaja u okviru poglavlja 2, 3 i 5, zajedno sa podacima za Banku.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je grupa izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	38,226	196	38,030	29,622,987	29,661,017
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	2,281,049	2,281,049
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	82,171,636	82,171,636
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	79,534	1,648	77,886	-	77,886
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11,893,765	8,701	11,885,064	-	11,885,064
Kredit i potraživanja od komitenata	250,184,753	9,576,411	240,608,342	-	240,608,342
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	192,251	192,251
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	9,195	9,195
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	1,165,916	1,165,916
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1,554,223	1,554,223
Investicione nekretnine	-	-	-	1,364	1,364
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	172,085	172,085
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	1,032,715	32,412	1,000,303	-	1,000,303
Bilansna izloženost	263,228,993	9,619,368	253,609,625	117,170,706	370,780,331
Date garancije i jemstva	70,820,796	324,841	70,495,955	-	70,495,955
Preuzete buduće obaveze	69,120,326	-	69,120,326	-	69,120,326
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	588,462,250	588,462,250
Vanbilansna izloženost	139,941,122	324,841	139,616,281	588,462,250	728,078,531
Ukupna izloženost	403,170,115	9,944,209	393,225,906	705,632,956	1,098,858,862

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	76,678,820	320,953	424,181	980,406	78,404,361	166,639	841,633	77,396,089	66,214,671	1,088,981
Stambeni krediti	26,643,951	9,491	393,939	141,651	27,189,031	137,563	28,712	27,022,756	65,692,056	1,081,571
Potrošački i gotovinski krediti	46,842,772	27,512	23,618	791,366	47,685,268	23,618	773,960	46,887,690	508,321	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,183,294	83,021	2,259	32,860	3,301,434	2,259	31,368	3,267,807	0	0
Ostala potraživanja	8,803	200,929	4,366	14,529	228,628	3,199	7,593	217,836	14,293	7,410
Potraživanja od privrede	300,459,694	11,396,180	12,458,460	451,421	324,765,754	7,722,720	1,213,218	315,829,816	132,856,728	12,452,572
Velika preduzeća	175,535,117	5,778,115	9,358,884	5,141	190,677,257	6,304,409	558,780	183,814,068	83,088,680	7,636,235
Mala i srednja preduzeća	83,816,166	5,616,470	2,205,893	433,583	92,072,113	1,410,254	606,929	90,054,930	30,346,414	2,150,701
Javna preduzeća	17,439,986	395	888,690	46	18,329,118	3,066	36,673	18,289,379	19,421,635	2,665,636
Potraživanja od ostalih klijenata	23,668,424	1,200	4,992	12,650	23,687,267	4,992	10,837	23,671,438	0	0
Ukupna izloženost	377,138,514	11,717,133	12,882,641	1,431,827	403,170,115	7,889,359	2,054,851	393,225,905	199,071,399	13,541,553
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	377,138,514	11,717,133	0	0	388,855,647	0	1,566,894	387,288,753	199,071,399	0
od čega: restrukturirana	1,490,233	4,331	0	0	1,494,564	0	16,035	1,478,529	2,658,438	0
Problematična potraživanja	0	0	12,882,641	1,431,827	14,314,468	7,889,359	487,956	5,937,153	0	13,541,553
od čega: restrukturirana	0	0	11,313,303	119,804	11,433,107	7,080,535	40,152	4,312,420	0	11,365,502
Ukupna izloženost	377,138,514	11,717,133	12,882,641	1,431,827	403,170,115	7,889,359	2,054,851	393,225,906	199,071,399	13,541,553

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

* U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici